

1 četvrtak, 27.10.2005.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.09h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Molim tajnika da
9 najavi predmet.
10 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro časni Sude. Ovo je predmet IT-
11 00-39-T. *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*. Hvala.
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.
13 Gospodine Josse, da li ste spremni da nastavite sa ispitivanjem
14 svjedoka?
15 G: JOSSE: [simultani prevod] Da. U jednom trenutku znam da bismo se
16 mogli pozabaviti sa dokaznim predmetima vezanim za Vasića.
17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da bi Tajništvo to željelo.
18 G: JOSSE: [simultani prevod] Kada Vama odgovara.
19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam upravo zatražio tajnika da mi dâ
20 jedan primerak privremene liste koju je sastavio, onda ćemo to pročitati i onda
21 ćemo se time pozabaviti na javnoj sjednici.
22 G: JOSSE: [simultani prevod] Spreman sam da nastavim sa ispitivanjem.
23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim poslužiteljicu sa uvede gospodina
24 Divčića u sudnicu.
25 [Svedok je ušao u sudnicu]
26 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Divčiću. Želio
27 bih Vas podsjetiti da Vas još uvek obavezuje ona svečana izjava koju ste dali
28 jučer, na početku svog iskaza.
29 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Dobro jutro."/
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada će gospodin Josse nastaviti sa
2 ispitivanjem.

3 Izvolite, gospodine Josse.

4 SVEDOK: ALEKSANDAR DIVČIĆ [nastavak]

5 Ispituje gospodin Josse [nastavak]

6 [Branilac ispituje putem prevodioca]

7 P: Gospodine Divčiću, mi smo došli do jedne točke u Vašem iskazu kada
8 ste nam Vi počeli govoriti o dolasku rukovodstva bosanskih Srba na Pale. Vi ste
9 ukratko govorili o razgovoru koji ste imali sa gospodinom Karadžićem; spomenuli
10 ste da je bilo veoma hladno zbog visine na kojoj se nalaze Pale, djelomično.

11 Recite, jesu li Pale bile spremne da postanu administrativni centar,
12 barem u to vreme?

13 O: Ne, Pale nisu bile spremne. Pale su turističko mjesto, jedno malo
14 mjesto od 12.000 ljudi, dvadesetak kilometara od Sarajeva, planinski kraj,
15 seoski, ruralni predijeli. Apsolutno ne.

16 P: Da li je rukovodstvo došlo odjednom ili su dolazili onako jedan po
17 jedan, dokapavali, kako bi se reklo?

18 O: Upravo tako. Vrlo neorganizovano i stihijski. Ne samo rukovodstvo
19 nego masa drugih ljudi.

20 P: Kako su ljudi stizali, kako su pronalazili smještaj?

21 O: Na različite načine. Domicilno stanovništvo, s obzirom da je to bila
22 zajednička i sveopšta nevolja, se jako potrudilo da prihvati uvijek neke rođake,
23 prijatelje, stradalnike, vrlo često nepoznati ljudi kod nepoznatih ljudi u
24
25
26
27
28
29
30

1 neodgovarajućim uslovima, u nenormalnim uslovima. Ali samo da se skloni glava,
2 da se ne kisne, da se ne bude na otvorenom.

3 P: Vi ste se uključili u taj logistički rad, zar ne?

4 O: Da.

5 P: Kao prvo recite, zbog čega?

6 O: Pa mislim da je red bio, da je to obaveza svakog čoveka da pomogne
7 čoveku u nevolji. To je prvi momenat, a drugi što sam bio potpredsednik srpskog
8 dobrotvornog društva "Dobrotvori". Neposredno prije toga dobili smo jedan
9 veliki, jednu veliku pomoć humanitarnu iz Njemačke, preko njemačkog *Crvenog*
10 *krsta*. I dio koji je zap...zapao "Dobrotvoru", bio je zapao *Merhametu, Caritasu*
11 i mislim, *La Benevolenciji*. /?Radio/ ga je gospodin Michael Steiner, kasnije
12 predstavnik kontakt grupe i Njemačke i tako dalje. Taj dio koji je zapao Srbima,
13 ja sam rasporedio na nekoliko mjesta, jer tada još ni "Dobrotvor" nije bio
14 organizovan kako treba; dakle nismo imali centralno skladište "Dobrotvora" i
15 jedan dio te pomoći nalazio se i na Palama i na još jednom mjestu pod... u
16 Vojkovićima, dakle pod -

17 P: Vratit ćemo se na tu pošiljku, to jest tu veću količinu humanitarne
18 pomoći koja je došla od Crvenog križa uskoro, ali sada bih želio prvo da se
19 skoncentriramo na to da li ste igrali neku ulogu u smještaju rukovodstva
20 bosanskih Srba, po hotelima, kućama, te također da li ste se bavili time gdje će
21 se upravni poslovi smjestiti, gdje će naći svoje urede. To je dakle ono što bih
22 htio da se prvim pozabavimo.

23 O: Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Molim vas, recite onda Vijeću - što ste Vi konkretno uradili u vezi
2 sa pronalaženjem smještaja za rukovodstvo?

3 O: U blizini se nalazio, u samim Palama, odnosno kilometar-dva van na
4 putu prema Jahorini se nalazio jedan motel izgrađen za potrebe Olimpijade 1984.
5 godine. I on je bio tokom godine zatvoren, osim u dijelu kad je zimska sezona i
6 tada su ga koristila, tada ga je koristilo to preduzeće iz Kikinde, ovaj... je
7 raspolagalo njime. Ja sam znao da tu u komšiluku... znao sam ljude koji su
8 opsluživali taj hotel, domicilno stanovništvo, i otišao sam do njih i zatražio
9 da to... da mi daju taj ključ; oni su to učinili i ja sam se onda tu potrudio da
10 organizujem rad, prvenstveno "Dobrotvora", a kako je ko stizao i kako sam vidio
11 kako su neorganizovani i da nemaju gdje da spavaju, nemaju apsolutno ništa
12 (...). Onda i rad ljudi sa kojima sam prije toga saradivao i koje sam poznavao
13 iz institucija, ako me to pitate. I još nekih drugih ljudi koji su mogli da
14 ručaju i u prolazu.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Meni je postalo sasvim nejasno jer Vas
16 je gospodin Josse pitao kako je bilo sa rukovodstvom. Vi ste sada uz puno
17 pojedinosti ispričali kao što je, recimo, kada je izgrađen hotel, što možda nije
18 jako relevantno, i onda ste još spominjali da ste obezbjeđivali ručkove za neke
19 ljude. Da li sad mislite na ljude iz rukovodstva ili na obične građane?

20 SVEDOK: Ponekad i obične građane, neki put.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali uglavnom ste nam sada opisivali
22 smještaj rukovodstva. To tako izgleda kao da se radilo uglavnom o njima.

23 SVEDOK: Uglavnom se i radilo o njima. Ali ne isključivo o njima. Ponekad
24 se desilo da sam... da je neko bio jako gladan i pitao da li može tu da jede.

25

26

27

28

29

30

1 Da, može. Jede i produži put.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, međutim Vaša glavna nastojanja su
3 bila usmjerena na smještaj rukovodstva. Možete nastaviti, gospodin Josse.

4 G. JOSSE: [simultani prevod]

5 P: Hotel "Panorama", kako je došlo do toga da se taj hotel počeo
6 koristiti?

7 O: Pa, jednostavno bio je prazan. U njemu nije bilo gostiju. Bila je
8 prilika da se tu smjeste neki koji nisu imali gdje da spavaju.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ponovo isto pitanje. Koji ljudi? O čemu
10 tačno sada govorimo? Da li sada govorimo o smještavanju članova rukovodstva ili
11 govorimo o smještavanju građana, bez obzira na to šta su bili?

12 SVEDOK: Uglavnom rukovodstva, 90% rukovodstva.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim vas, budite jasni kada dajete
14 odgovore - da znam o čemu govorite. Meni je sada drugi put nejasno, kada kažete
15 "osobe", da li mislite na osobe zvaničnike, iz rukovodstva ili mislite na obične
16 građane.

17 Izvolite nastaviti, gospodine Josse.

18 G. JOSSE: [simultani prevod]

19 P: Ovako ćemo. Vratit ćemo se na neka od ovih pitanja nešto kasnije pa
20 ćemo im prići na jedan drugi način. Htio bih sada da se pozabavimo gospodinom
21 Krajišnikom kojeg do sada još niste spomenuli tokom svog iskaza. Kada ste prvi

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 put, a sad ne govorim isključivo o Palama 1992., općenito govorim, dakle - kada
2 ste Vi prvi puta saznali za, da tako kažemo, postojanje gospodina Krajišnika?

3 O: On se pojavio kao predsednik skupštine na televiziji. Predsednik
4 skupštine u..., Bosne i Hercegovine, dole.

5 P: Jeste li ga sreli ranije nego što je bio izabran na mjesto
6 predsjednika skupštine?

7 O: Čak ni poznavao. Nije sudjelovao u...u radu stranke u onom dijelu u
8 kom sam to opisao u stanu gospodina Karadžića. Nije sudjelovao u radu org...
9 osnivanju političkog savjeta. Ja ga jednostavno nisam poznavao. Moje iznenađenje
10 je bilo da meni nepoznat čovjek preuzme tako značajnu funkciju nakon podjele
11 između Muslimana, Hrvata i Srba - značajnih funkcija!

12 P: Što se tiče toga kako je on rukovodio Skupštinom, to ste već mogli
13 vidjeti na televiziji, zar ne?

14 O: Da.

15 P: Sada da bude jasno, ja govorim o Skupštini Bosne i Hercegovine, ne
16 kasnije Republike Srpske. Da li ste ikad išli da pogledate kako on obavlja svoju
17 dužnost predsjednika te institucije?

18 O: Mislite da li sam prisustvovao samim skupštinama ili da li sam to
19 posmatrao na TV-u? Uglavnom sam to posmatrao na televiziji, čitao komentare u
20 novinama i o tome smo razgovarali u političkom savjetu. Jedan ili dva puta sam,
21 sticajem okolnosti, otišao kao posmatrač na te skupštine da vidim kako to
22 izgleda uživo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Sada se namjerno vraćam na ranije jedno vrijeme, dakle u vezi sa
2 pregovorima koji su se odvijali 1991. i početkom 1992. s namjerom da se izbjegne
3 rat. Recite u kojoj mjeri, po Vašem mišljenju, je postojalo zapravo trvenje ili
4 razlika u stavovima između općeg članstva SDS-a i samog rukovodstva i zatim -
5 kao pitanje koje iz toga proističe - da li je to, na neki način, našlo svog
6 odraza i u političkom savjetu.

7 O: Ne mogu to iz pozicije političkog savjeta reći, da su se vrlo često
8 vodile žučne diskusije u vezi sa popustljivosti srpskog rukovodstva - time
9 prvenstveno mislim rukovodstva Srpske demokratske stranke - na popustljivost
10 prema Muslimanima. Tako se to tada definisalo jer smo, iz razloga koje sam juče
11 objasnio, sa Hrvatima je nekako čist odnos bio.

12 Bilo je jako važno, po procjeni rukovodstva SDS-a, Muslimane primiriti,
13 podržati ih u njihovom predizbornom programu u smislu opstanka, ostanka u
14 Jugoslaviji, ali mislim da se takav jedan pristup sa muslimanske strane
15 manifestovao na taj način sve do... mislim da je februar, mart i neki početak
16 prelomnih trenutaka kada Muslimani, odnosno gospodin Alija Izetbegović i Stranka
17 demokratske akcije počeli da pronalazi načine kako da napusti Jugoslaviju. Tako
18 smo mi to tada smatrali.

19 Obično gospodin Radovan Karadžić se jako zalagao da se ta situacija
20 smiri - s tim u vezi je pretrpio žestoke kritike. Naime, na tim prvim izborima,
21 gospodin Izetbegović je dobio... gospodin Fikret Abdić je dobio najveći broj
22 glasova. Gospodin Izetbegović je bio drugi po broju i onda su nekim rešenjem
23 između sebe pronašli način da gospodina Fikreta Abdića na mjestu predsjednika
24 predsjedništva, jer ih je to u podjeli vlasti zapalo, zamjeni gospodin
25 Izetbegović. Srpska demokratska stranka, odnosno njeno rukovodstvo je na to
26 pristalo. To je naišlo na... na ovaj... na nerazumijevanje, i u širem članstvu i

27
28
29
30

1 u političkom savjetu. A obrazloženje je bilo da treba biti što kompromisniji i
2 pustiti da oni unutar svoje stranke razriješe to na način koje misle najbolji da
3 bismo sa relevantnim predstavnicima muslimanskog naroda - a to je po mišljenju
4 SDS-a bio gospodin Izetbegović, jer je bio predsjednik najjače muslimanske
5 partije - razgovarali i trudili se da nađemo najmirnije, najprihvatljivije
6 rešenje.

7 P: Gospodine Divčić, te napetosti koje ste spomenuli prije nekoliko
8 trenutaka, dakle između, s jedne strane rukovodstva, s druge strane članstva, da
9 li je to nešto što je našlo svog odraza u razgovorima koji su se odvijali unutar
10 političkog saveta?

11 O: Da, da. Vrlo disonantni tonovi i neka vrsta protivljenja takvom
12 načinu rada. Ali pošto je to... - prvo, to je bio manji dio političkog savjeta,
13 a sve i da je bio veći dio političkog savjeta, nije se moglo uticati na način da
14 bude donešena neka izvršna odluka koja bi derogirala ono što je govorila Srpska
15 demokratska stranka jer Politički savjet po definiciji je tijelo savjetodavnog
16 karaktera. Ali eto jedan dio, manji broj, je bio rezolutno protiv toga da se ta
17 zamjena, Fikret Abdić i Alija Izetbegović, izvrše na taj način na koji je
18 izvršen */sic/*. Time se derogirala... njihovo obrazloženje je bilo da se time
19 derogirala prvenstveno izborna volja muslimanskog naroda, koji su u najvećem
20 broju glasali za gospodina Fikreta Abdića.

21 P: A gospodin Krajišnik? Kako je on se uklapao u sve to, uzevši u obzir
22 njegovu ulogu predsjednika skupština - dakle, kako se on uklapao u te napetosti
23 između, da to tako nazovem, običnog članstva SDS-a i rukovodstva?

24 O: Ja to ne znam. Gospodin Krajišnik je inače samo po pozivu dolazio i
25 na sastanke političkog savjeta. Ne znam kakvo je njegovo mišljenje bilo o tome.
26 On nije tad bio u rukovodstvu Srpske demokratske stranke. Njega tad i nisam
27 vidao.

28
29
30

1 Na televiziji, javno, nije iznosio svoje mišljenje - bar ga ja nisam
2 zapazio.

3 P: A kad je reč o tome kako je vodio rad Skupštine tokom te krize, kako
4 su aktivisti SDS-a gledali na to?

5 O: Pa kažem, to je bilo za sviju nas iznenađenje što je uopšte, da ne
6 kažem relativno nepoznat čovjek - mislim da je bio negdje šesti ili sedmi na
7 listi, prilikom izbora - ušao na tako značajno mjesto koje je pripalo
8 predstavnicima srpskog naroda. Svi smo pozorno pratili kako će se ponašati.

9 Naša procjena je bila, i inače procjena sviju, dakle i Muslimana i
10 Hrvata, da se u tom dijelu u tom početku, pre nego što se konfrontacija
11 otvorila, radilo o jednom smirenom, tolerantnom, kompromisnom načinu vođenja
12 skupštine, na momente i duhovitom. U dijelu smo očekivali svi da će na neki
13 način dati veću priliku srpskim poslanicima da obrazlože svoje političke
14 stavove. To bi se, bez obzira što se to može učiniti čak i po poslovniku
15 Skupštine, na neki način, favorizovalo srpske poslanike.

16 Međutim, on to nije učinio. Čak smo imali utisak da čini upravo obrnuto.
17 Da pruža veću priliku Muslimanima da kažu ono što misle. I to je izazvalo neke
18 od reakcija u političkom savjetu pa je, koliko se sjećam, bio pozvan da dođe na
19 Politički savjet da obrazloži taj svoj stav.

20 I on je svoj stav obrazložio na način da treba sve učiniti da to bude
21 demokratski, da smo izišli iz jednog sistema jednopartijskog gdje se nije smjelo
22 govoriti šta se misli... i tako.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse, govorimo o krizi, i
24 nije savršeno jasno da li govorimo o Skupštini, dakle o ulozi predsednika
25 skupštine Bosne i Hercegovine ili pak o novoobrazovanom ili tek što je trebalo

26

27

28

29

30

1 da se obrazuje, entitet Republike Srpske?

2 G. JOSSE: [simultani prevod]

3 P: Gospodine Divčiću, čuli ste šta je sudija rekao.

4 O: ...zajedničkoj Skupštini početkom 1991., ne srpskoj skupštini nego
5 Skupštini Bosne i Hercegovine u kojoj su sudjelovali svi, Muslimani, Hrvati i
6 Srbi i ostali, organizovani u ostale političke partije.

7 P: A kad je reč o tome kako su aktivisti i oni koji su bili u političkom
8 savetu, to su sad zapravo dva pitanja koja Vam postavljam, dakle kako su oni
9 gledali stav gospodina Krajišnika po pitanju sprečavanja izbijanja rata?

10 O: Stav svih - dakle i Srba članova i Srba nečlanova, onih kojih sam...
11 sa kojima sam ja recimo radio u kancelariji - bio je da zaista treba sve učiniti
12 da do rata ne dođe. U tom periodu, u toj fazi, moj je opšti utisak da se kod
13 običnih ljudi sa kojima sam razgovarao, Muslimana i Hrvata, jednostavno nikome
14 se nije ratovalo - dakle da su podržavali jedno mirno i razumno rešenje.
15 Ponavljam to je period početak 1991. godine kad je gospodin Izetbegović još
16 uvijek ustrajavao na svojoj predizbornoj političkoj platformi na osnovu koje je
17 dobio toliki broj muslimanskih glasova a koja je podrazumijevala ostanak u
18 Jugoslaviji. Svi smo znali da ostanak u Jugoslaviji ne znači rat. Svi smo znali
19 da izlazak iz Jugoslavije znači krizu koja eventualno može prerasti u rat.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam jedno pitanje. Govorimo o
21 političkom savetu, a istovremeno govorimo o situaciji početkom 1991. godine.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kada je tačno uspostavljen ovaj savet? Da li je to bilo septembra 1991. ili pak
2 septembra 1990.?

3 SVEDOK: Septembar 1990. Prije višestranačkih izbora.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, moja je greška. Trebalo je da
5 pogledam jučerašnji transkript.

6 Izvinjavam se što sam Vas prekinuo.

7 G. JOSSE: [simultani prevod]

8 P: Idemo sad malo napred. Nakon trenutka kada je postalo jasno da se
9 rukovodstvo SDA zalaže za secesiju, otcepljenje Bosne i Hercegovine od
10 Jugoslavije. Ovo ću navesti kao primer - Cutileirov plan: imajući na umu šta je
11 taj plan, šta je on značio za bosanske Srbe, recite nam kako su aktivisti SDS-a
12 gledali na taj plan.

13 O: Ja opet kažem, mogu govoriti o Političkom savjetu jer to je bilo
14 vreme kad ja nisam bio uključen u, kako ih Vi zovete, aktivan rad Srpske
15 demokratske stranke. Ali, to je bila poslednja slamka spasa, da Bosna i
16 Hercegovina ne uđe u rat. Tako smo mi to doživljavali. Zbog događaja u proteklom
17 periodu, Cutileirov plan - to je već, mislim, mart 1992. - a čitava 1991. je
18 protekla u konfuziji i to prvenstveno zaslugom gospodina Izetbegovića koji je
19 mijenjao svoje stavove, čas... dijametralno suprotne, gotovo preko noći. Sve se
20 to provlačilo i kroz Skupštinu. Mi smo znali napuštati posao da gledamo
21 skupštinu i da gledamo šta će i kako će se to završiti jer je to određivalo na
22 određen način tok krize kroz legalnu instituciju.

23 A što se tiče Cutileirovog plana, on je bio u jednom dijelu i... - ja ne
24 znam detalje tog plana, ali mislim... - mi smo samo ugrubo sa njim, nisam ga

25

26

27

28

29

30

1 imao u rukama, nisam ga pročitao i proučavao. Ali je garantovao - tako su nas
2 uveravali naši predstavnici - uverav...uveravali nas da je to ono rešenje koje
3 može izbjeći rat u Bosni i Hercegovini i da može zadovoljiti sve, da može
4 zadovoljiti zaštitu vitalnih nacionalnih interesa sva tri naroda: niko neće
5 ostvariti svoje maksimalističke ciljeve, svi moramo nešto žrtvovati zarad' mira,
6 moramo napraviti kompromis. Tako smo ga, tako ga je ogroman broj Srba, usuđujem
7 se reći i Muslimana, shvatao.

8 P: Govorimo sada o konkretnim stvarima. Da li se u Političkom savetu
9 govorilo o ulozi gospodina Krajišnika u tom planu i tome kako je vodio
10 skupštinu, kako je tada izgledala, odnosno koja je tada postojala?

11 O: Skupštinu je vodio čitave 1991. godine. Mislim da je januar 1991.
12 godine još bilo vrijeme kada su pozicije gospodina Izetbegovića bile apsolutno
13 na onom dijelu u obvezi sa njegovim poštovanjem predizbornog programa /sic/. I
14 onda se ubrzano, kao na filmskoj traci smjenjuju događaji. Mislim da nas je
15 doktor Radovan Karadžić na Savjetu, negdje krajem januara, obavijestio da je bio
16 održan neki sastanak -

17 P: Zaustaviću Vas Gospodine Divčiću jer moje pitanje... - možda sam
18 trebao da kažem, ja sam mislio na Cutileirov plan, kada sam govorio o planu.

19 Dakle, pročitacu ponovo svoje pitanje. Kad je reč o konkretnim stvarima,
20 da li se u Političkom savetu govorilo o ulozi gospodina Krajišnika u
21 Cutileirovom planu i pregovorima o planu; i kako je on radio, kako je izgledao
22 njegov rad u Skupštini koja je tada postojala, a sve u vezi Cutileirovog plana?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: To su dva pitanja. Prvo pitanje je pitanje o Političkom savjetu. Mi
2 smo imali jedan sastanak polovinom marta, sastanak u proširenom sastavu. Inače
3 je Politički savet funkcionisao tako da su tu mogli da budu prisutni i ostali
4 članovi sa pravom da kažu ono šta misle. Vrlo rijetko se odlučivalo, pa je to
5 pravo što nisu mogli da glasaju bilo manje važno.

6 Ali, kad se raspravljalo o Cutileirovom planu, odnosno o predlogu "za",
7 da li to srpska strana treba da prihvati ili ne, sjećam se da su tom sastanku
8 prisustvovali gospodin Radovan Karadžić, gospodin Krajišnik, i mislim da je
9 sastav bio uglavnom u, ovaj... I jako su podržali Cutileirov plan, s tim što su
10 imali neke rezerve prema njemu. Sjećam se i diskusije nekih pridruženih, nekih
11 ljudi koji nisu bili članovi, a bili su politički aktivni, koji su vrlo
12 rezolutno odbijali plan, čak prijetili ratom. Srpski narod će krenuti u rat
13 ukoliko se taj plan prihvati.

14 Sjećam se da je tada gospodin Krajišnik reagovao na način da kaže
15 otprilike: "Zašto se to tako posmatra kad ovo još nije prihvaćeno? Moramo
16 razgovarati i vidjeti šta je naš interes u svemu ovome."

17 Toga se dobro sećam. To je bio poslednji ili preposlednji sastanak
18 Savjeta.

19 P: Želeo bih da sada pređemo na dolazak gospodina Krajišnika na Pale. Da
20 li se sećate kada je došao na Pale?

21 O: On je došao među... među poslednjima, mislim negde polovinom aprila.
22 Nisam siguran /?za/ tačan datum - 15., 16., 17. - tako otprilike.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ako Vam je poznato, recite nam: kako je on i njegova porodica, kako
2 su bili smešteni i gde su bili smešteni?

3 O: To znam zato što sam ih ja smjestio. Bili su, da ne kažem, izgubljeni
4 kao i svi. Uopšte nisu znali šta će... šta će sa sobom i onda sam se ja potrudio
5 da toj porodici nađem smeštaj u "Panorami", konkretno. Gospodin Krajišnik je
6 tada imao suprugu i troje relativno male djece, maloljetne u svakom slučaju.
7 Smjestio sam ih u "Panoramu", sve zajedno.

8 P: Gospodine Divčiću, upravo ste rekli: "zato što sam im ja obezbedio
9 smeštaj". To je upravo ono što sam hteo da Vas pitam ranije, ali nisam uspeo.

10 Recite nam, kakvu ste Vi to ulogu preuzeli na sebe kada ste Vi
11 obezbeđivali smeštaj ljudi poput gospodina Krajišnika? Molim Vas da nam sa malo
12 detalja opišete taj posao koji ste preuzeli na sebe.

13 O: Obzirom da sam ja na Palama imao tu vikend kuću dosta dugo godina,
14 poznavao sam neke ljude i koristio sam svoj privatni, lični uticaj da tako nešto
15 obezbedim. Uopšte nisam siguran da bi, neću reći bilo ko od njih, ali velika
16 većina njih uspjela da se uopšte smjesti, bar eto tih dana da ja nisam
17 iskoristio svoj lični i privatni uticaj i svoja lična i privatna poznanstva sa
18 ljudima, domicilnim stanovništvom koji su, eto, tako nešto mogli da pomognu.

19 P: A kako ste to konkretno organizovali? Da li ste imali neku
20 kancelariju, kako ste odlučivali ko će kuda ići? Takve pojedinosti me
21 interesuju.

22 O: To je bila improvizacija. Krajnja improvizacija.

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 A što se tiče kancelarije, bilo je nešto prije rata, neka mala
2 kancelarija "Dobrotvora" tu, ali ona još uvijek nije bila u funkciji, onoj
3 pravoj. Jer je i "Dobrotvor" bio na početku svog rada isto bez novca, bez
4 ozbiljnih i odgovornih ljudi i dobro plaćenih ljudi, koji obavljaju tu
5 logističku podršku. Improvizacija krajnja.

6 P: Uzmimo gospodina Krajišnika za primer. On je došao u grad i recite
7 nam ako se sećate, kako je to izgledalo. Da li ste bili upozoreni da on dolazi,
8 da li je došao do Vas u Vašu kancelariju, da li je došao sa suprugom? Da li je
9 njegova supruga došla u Vašu kancelariju; i moje drugo pitanje je gde ste
10 nameravali da smestite njega i njegovu porodicu?

11 O: Ne. Nije gospođa supruga došla u moju kancelariju, jel /?jer/ ja sam
12 tad vrlo malo i bio u toj kancelariji. Pravo da Vam kažem, drugi su me upozorili
13 da je došao gospodin Krajišnik; i ja sam upitao da li se snašao, da li ima
14 smeštaj i oni su rekli: "Ne znamo jednostavno šta da radimo sa njim." Ja sam
15 rekao: "Dobro, ja ću se onda pobrinuti za njega." - i našao taj smeštaj u
16 Panorami.

17 P: A recite nam koliki, u kakvom smeštaju su bili gospodin Krajišnik i
18 njegova porodica u "Panorami"?

19 O: "Panorama" je, nažalost, hotel... - ne samo da nije luksuzan, eto ako
20 smijem da... - u vrlo lošem stanju je bio, znate... Međutim, to su tada bili
21 takvi uslovi. Ja nisam imao mogućnost da uradim bilo šta drugo osim toga i to su
22 bile obične sobe sa... Mnoge od njih mislim da nisu ni imale ni... ni mokri
23 čvor, nego jedan dio njih se služio zajedničkim sanitarnim prostorijama.
24 Objektivno neuslovan smještaj, ali ipak imali su gdje da prenoće. Tu je bilo
25 puno vlage i u vrlo lošem stanju.

26

27

28

29

30

1 P: Da li se sećate koliko je to bio veliki prostor koji su imali na
2 raspolaganju, gospodin Krajišnik i njegova porodica?

3 O: Mislim da je to bila jedna ili dvije sobe, ali spojene. I četiri
4 kreveta, četiri možda.

5 P: Taj logistički posao koji ste obavljali, recite nam - da li Vas je
6 neko plaćao za to?

7 O: Ne, nikada.

8 P: Želeo bih da postavim neka konkretna pitanja. Vratićemo se sada na
9 nešto o čemu ste nam ranije govorili. Pošiljka humanitarne pomoći o kojoj ste
10 nam govorili je stigla na Pale iz različitih humanitarnih organizacija, zar ne?

11 O: Ovaj dio je stigao samo iz jedne humanitarne organizacije. To je bio
12 /sic/ humanitarna pomoć Njemačke, u organizaciji predstavnika gospodina Steinera
13 o kojem sam govorio. Doptovao je iz Zagreba, mislim u februaru 1992.

14 P: Kome je bila upućena ta pomoć?

15 O: Ta pomoć je bila upućena *Merhametu*, muslimanskoj dobrotvornoj
16 organizaciji, *Caritasu*, Hrvatskoj, i "Dobrotvoru". Dakle nas je po svim,
17 "Dobrotvor" je po svim kriterijima zapalo tridesetak posto te robe i tako smo mi
18 to vrlo korektno, humanitarne organizacije, između sebe i podijelili..

19 P: A gdje je otišao onaj deo "Dobrotvora"?

20 O: On je evo baš... kažem, nismo imali centralno skladište, organizacija
21 je bila u povelju. Jedan dio je otišao u Vojkoviće kod ljudi koje sam ja lično
22 poznao pa se nisam plašio zloupotrebe te pomoći, u jedno skladište,- Vojkovići

23

24

25

26

27

28

29

30

1 su opet dio kraj Sarajeva - i jedan dio na Pale, opet kod jednog srpskog
2 domaćina kojeg sam poznavao i koji je imao pristojan skladišni prostor pa smo to
3 tu dotjerali.

4 Ja i danas poznajem tog čovjeka.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo jedno pojašnjenje. Maločas je
6 rečeno da je *Caritas* bila jedna od organizacija koja je primila tu pomoć, a sada
7 je pomenut *Crveni krst* - a to je jedna potpuno druga organizacija.

8 Da li je to bio lapsus ili pak i *Crveni krst* bio jedna od organizacija
9 koja je to primila? Jer maločas je pomenut *Caritas* i *La Benevolencia*.

10 SVEDOK: Ako sam ja rekao *Crveni krst*, onda je to lapsus. Bila je...
11 srpsko dobrotvorno društvo "Dobrotvor", *Caritas* hrvatsko i muslimanska
12 organizacija *Merhamet*.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na pojašnjenju.

14 G. JOSSE: [simultani prevod]

15 P: Rekli ste nam gde je odložena ta pomoć, makar kada je reč o pomoći
16 koja je doneta za "Dobrotvor", recite nam kako je odatle dalje ta pomoć
17 dostavljana,

18 O: Kako je distribuirana? Na koji način?

19 P: Da.

20 O: U ovisnosti od uslova. Tad na Palama je nagrnulo - po kasnijim
21 procjenama iz Sarajeva oko petnaestak hiljada ljudi - dakle, Pale od 12.000
22 prerastaju u mjesto od 30.000 ljudi. I to je distribuirano opet, neka vrsta

23

24

25

26

27

28

29

30

1 improvizacije, ali uz urednu dokumentaciju, svima onima kojima je bila potrebna.
2 Bili su tu odma' organizovani neki ljudi koji su se dobrovoljno javili da to
3 distribuiraju.

4 Ponavljam, nisam se tada plašio zloupotrebe jer niko nije imao...
5 zloupotrebe u smislu preprodaje te pomoći. To je bilo ono osnovno što me u
6 jednom periodu malo brinulo jer ja sam bio glavno i odgovorno lice, međutim
7 vrijeme i uslovi pod kojima se sve to dešavalo su pokazali da za... za to nema
8 bojazni, da se to distribuiraju na pravilan način i na ravnomjerne dijelove, svima
9 onima kojima je to potrebno.

10 Bio je momenat i da se objavi - eto toga se sjećam - da se objavi da će
11 se pomoć dijeliti na glavnome trgu, tad i tad, i da jednostavno ljudi koji se tu
12 zateknu sa nekim ličnim kartama dođu i preuzmu neki paket da bi mogli u narednih
13 nekoliko dana da imaju šta da jedu.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse, pretpostavljam da je
15 ovo dostavljanje pomoći od izvesne relevantnosti, ali obraćam pažnju na vreme.
16 Ne znam da li su detalji bitni kako je to dostavljano i distribuirano - da li je
17 to bilo na ulici, ili na nekoj pijaci... Molim Vas pređite na konkretno pitanje.

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Razumem, časni Sude. Ja sam želeo da
19 postavim još jedno sugestivno pitanje u vezi te humanitarne pomoći koje je
20 relevantnija.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, i molim vas, kada je reč o tome kako
22 postavljate pitanja, molim Vas nemojte Pretresno veće dovoditi u situaciju da se
23 pita u čemu je relevantnost Vašeg pitanja.

24 G. JOSSE: [simultani prevod] Možda se suviše trudim da ne postavim
25 sugestivna pitanja.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, možda je upravo to problem.
2 Obraćam se sada Tužilaštvu. Pretpostavljam da ćete postavljati malo više
3 sugestivna pitanja, a to sam ja i sugerisao na početku Vašeg ispitivanja.
4 Izvolite, nastavite.
5 G. JOSSE: [simultani prevod]
6 P: Dakle, sada ću Vam postaviti jedno malo sugestivno pitanje. Želim da
7 Vas pitam u vezi jednog drugog kontingenta humanitarne pomoći koji je upućen za
8 samo Sarajevo nakon što je izbio rat. I koji je došao iz Srbije. Da li Vam je
9 poznato o čemu govorim?
10 O: Da.
11 P: I ovo su trebale da razdele ove četiri humanitarne organizacije koje
12 ste pomenuli, zar ne?
13 O: Da.
14 P: Pomoć je kamionima, dakle kopnom, stigla iz Srbije i došla na Pale
15 ili blizu Pala, zar ne?
16 O: Da, došla je na Pale.
17 P: Kad je to bilo?
18 O: To je bio juli 1992.
19 P: Ali u Sarajevu je bio rat i Vi ste imali problem pred sobom jer ste
20 morali tu pomoć dostaviti u Sarajevo, zar ne?
21 O: Ogroman problem, ogroman problem, upravo tako!
22 P: Molim Vas da ukratko opišete kako ste rešili tu dilemu.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja sam za taj konvoj saznao upravo od gospodina Krajišnika. Poslao je
2 svog vozača po mene - mislim da su bili noćni sati. Primijetio sam kad sam
3 došao... u dvije, tri rečenice mi je rekao o čemu se radi i da nije u poziciji
4 da bilo šta sa tim u vezi organizuje i zamolio me da to preuzmem i nađem načina
5 da to uradim kako znam i umijem.

6 P: Zaustaviću Vas tu. Šta je to konkretno značilo?

7 O: Da sam dobio instrukciju da je ta pomoć namijenjena Sarajevu, dakle
8 da to treba da se distribuira ravnomjerno između, ovaj put, četiri organizacije:
9 ove tri koje sam malopre spomenuo, muslimanska, hrvatska i srpska i *La*
10 *Benevolencia* koja je bila jevrejska. Naš razgovor je trajao, pa nepuna dva tri
11 minuta i ja sam onda samo zamolio da mi da svog ličnog vozača da me odvede do
12 magacina u preduzeću "Famos". Oni su raspolagali tako... - to je bila firma od
13 prije rata, raspolagali su tako nekim skladišnim prostorom.

14 Tu sam to istovario. Dio ostavio za "Dobrotvor", dakle četvrtinu, a ove
15 tri četvrtine, sutra ujutro organizovao konvoj kamiona i spustio u Lukavicu, u
16 Lukavicu..., u "Energoinvest" mislim. To je isto bio dio koji su držali Srbi pod
17 svojom kontrolom. Pošto ja nisam smio da rizikujem ni živote vozača, onda sam...
18 - veze su tad još radile - našao način da preko svoje kancelarije koja je
19 ostala, jedan dio; ne jedan dio nego glavno to tehničko osoblje ostalo u
20 Sarajevu, da im kažem da kontaktiraju *Merhamet* i *Caritas* i *La Benevolenciju*, da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se organizuju na takav način da dođu u Lukavicu da porazgovaramo, odnosno da im
2 dam taj njihov dio robe koja im pripada.

3 Oni su došli i to smo obavili tako. Usput su mi ispričali da se i na
4 njih pucalo u dolasku. Gospodin Tihomir Čarkić je tu učestvovao. Bio je tu
5 prisutan i gospodin Radomir Nešković, ali je on je došao tu mislim kao nešto u
6 vezi, da li kriznog štaba ili ne znam ni ja čega, ali u svakom slučaju nije bio
7 involviran u ovu vrstu humanitarne organizacije.

8 Bio je tu i predstavnik *Caritasa* - sjećam se da je to bio jedan
9 sveštenik čijeg se imena ne znam... čijeg se imena ne sjećam - a *Merhamet* je
10 predstavljao čovjek koga sam poznavao; to je doktor, mislim, pedijatar, Kerim
11 Fazlić.

12 I oni su se zajedno sa robom koja im je pretovarena na kamione, vratili
13 nazad u Sarajevo i distribuirali na... osim robe "Dobrotvora" koju sam ja
14 zadržao. I u Lukavici i dio na Palama.

15 P: Sada bih Vas želio pitati: da li je bilo situacija kojih se Vi
16 sjećate, kada ste u kontaktima sa gospodinom Krajišnikom se našli kada je on
17 tražio Vašu pomoć kako bi se pružila pomoć pripadnicima drugih etničkih grupa
18 tokom 1992.?

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo da Vas prekinem sa ovom... Vi ste
20 završili sa ovom isporukom?

21 G. JOSSE: [simultani prevod] Da.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jasno mi je da želite upoznati Vijeće s
23 time da je gospodin Krajišnik fer rukovodio, to jest saradivao sa podjelom te
24 pomoći.

25 G. JOSSE: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zašto mi moramo slušati o Lukavici i da
2 li je neko bio pedijatar ko je došao za Caritas? Zašto moramo slušati sve te
3 stvari kad ima -

4 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja to ne mogu prihvatiti i to iz jednog
5 jednostavnog razloga. Možda Tužilaštvo se neće složiti. Pojedivosti su važne.
6 Sjećanje svjedoka: ko je bio, šta je radio - to na neki način uvezuje priču.

7 SUDIJA ORIE: /prevod engleskog transkripta: "Dobro."/

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Dodaje vjerodostojnost, a to je bitno.
9 Mislim da gospodin Harmon neće sada ustati i reći da je gospodin Krajišnik drag
10 čovjek koji je želio pomoći svima.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali da nam je svjedok rekao da je možda
12 kirurg, a ne pedijatar došao u ime Caritasa, mislim da to ne bi imalo za nas
13 neku veliku razliku. Osim ako gospodin Harmon stvarno nema veliku sumnju u
14 vjerodostojnost ovog što svjedok govori. Ali zapravo radi se o razini
15 pojedinosti u koje ulazimo. Jasno mi je da želite ukazati da se radi o
16 vjerodostojnom svjedoku, ali možda idemo malo predaleko, previše pojedinosti.
17 Dozvolite... evo taj primjer pedijatra, a ne recimo kirurga. Ja ne bih očekivao
18 da će gospodin Harmon reagirati baš na tu točku osim ako stvarno nema dobre
19 razloge da smatra da cijela priča nije istinita.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Molim Vas, imajte to na umu dok nastavljate. Ja, naravno, ne vodim
2 ispitivanje, to radite vi. Ja znam kakva je praksa u Vašoj zemlji, u Vašoj
3 sudskoj praksi, ali se ponekad ipak zapitam da li nam je to od velike koristi.

4 Molim nastavite.

5 G. JOSSE: [simultani prevod]

6 P: Gospodine Divčiću, pređimo sada na jedan drugi primjer. Naime,
7 postavio sam Vam pitanje da li nam možete dati još neki primjer zahtjeva koje
8 Vam je uputio gospodin Krajišnik, a u svrhu toga da se pruži pomoć pripadnicima
9 drugih etničkih skupina?

10 O: Da. Tada su relativno često stizali helikopteri, vojni helikopteri,
11 iz Srbije sa humanitarnom pomoći u neznatnim količinama, koliko eto, jedan
12 običan helikopter to može da podnese, sletali su i vraćali su se prazni. Velika
13 masa ljudi je izlazila iz Sarajeva, i to...

14 P: Ja ću Vas sada prekinuti kako bismo se što je moguće bolje
15 pridržavali uputstava Vijeća.

16 Kada govorite o helikopterima ili o tom konkretnom helikopteru, on je
17 stigao, taj helikopter, šta onda kaže tu gospodin Krajišnik? Molim vas.

18 O: On je mene slučajno sreo i pitao da li mogu da se potrudim da se
19 pobrinem da se neki ljudi prebace za Beograd. Njemu se čini da su to čak i neki
20 Muslimani, prijatelji nekih njegovih prijatelja koji se pozivaju i na njega. I
21 ljudi su tako stajali. To je bila neka porodica sa nekim torbama i kesama,
22 unezvjereni gledali, nisu znali šta... Ja sam rekao: "Potrudiću se". Sticaj
23 okolnosti je bio da je tu bio taj helikopter; ja sam te ljude stavio i tačno je
24 da su bili Muslimani i pitao sam šta mogu da učinim. "Mi bismo za Beograd. Tamo

25

26

27

28

29

30

1 imamo neku porodicu." "Hajte da pogledamo." I zamolio sam pilote da ih povezu.
2 Piloti su to jako nerado činili jer im je striktno bilo naređeno, ali eto,
3 potrudili su se i ja sam tu porodicu stavio na helikopter i oni su odleteli za
4 Beograd.

5 Ne znam ni koji su, ne znam, nikada se više nisu javili, nikada... ni
6 tada im nisam znao imena i detalje pod kojim /sic/ su izašli.

7 I u načelu me... u načelu me gospodin Krajišnik tada zamolio tako da
8 više o tim detaljima nismo ni razgovarali. Rekao je: "Molim vas, pomozite svima
9 kojima je pomoć potrebna." Vjerovatno se osećao jako zauzet i iscrpljen - da ne
10 bi gubio više vrijeme na takve poslove. U načelu me zamolio da uvijek i pod svim
11 okolnostima pomognem svima, bez obzira na to o kome se radi, Muslimanima,
12 Hrvatima ili Srbima. Srbima se još za prevoz najmanje sam se brinuo jer su mogli
13 eto i sami da se snađu. Autobus, Beograd.

14 P: Na Palama 1992. godine - da li je tamo postojala tada džamija?

15 O: Na Palama 1992.? Ne 1992. Tamo ni prije 1992. nije bilo džamije, a
16 nema je ni danas. Na Palama nema džamije. Na Palama ima jedna srpska pravoslavna
17 crkva. I ima jedna katolička crkva.

18 P: Hvala. Sada bih Vas želio pitati da li je došlo do toga da su u
19 jednom trenutku, da je kroz Pale prošla jedna kolona hrvatskih civila koja je
20 bježala u vrijeme sukoba koji je u to vrijeme vladao između njih i Muslimana.

21 O: Ja, koliko mogu da se sjetim godine, to je već bila 1993. godina i
22 nije se radilo samo o civilima, radilo se i o vojnicima. Kad su izbili sukobi

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Muslimana i Hrvata, jedna vrlo brojna skupina, možda čak i hiljadu boraca, pod
2 oružjem i zbjeg od, ne znam ni ja koliko, ali u svakom slučaju jako mnogo žena i
3 djece, izbjeglica opet sa kesama i torbama u rukama, su bili u nekom obroču
4 muslimanskih snaga i pred... apsolutno nije bilo šanse da se izvuku. Tada ih je
5 srpska vojska pustila kroz našu teritoriju, nahranila, napojila, ja sam to
6 gledao na televiziji, nisam bio tu lično prisutan; gledao sam zaprepaštena lica
7 hrvatskih vojnika s kojima smo mi takođe bili u ratu. Jednostavno nisu vjerovali
8 da im mi Srbi možemo pomoći na takav način. I oni su, koliko je meni poznato,
9 prešli dalje preko srpske teritorije, dakle pod kontrolom snaga srpske vojske,
10 na hrvatsku teritoriju, odnosno teritoriju koju su kontrolisale jedinice HVO-a u
11 to vrijeme.

12 To je bilo prilično nevjerovatno u tom periodu.

13 Mi smo i kasnije nastavili da se tučemo, sa tom istom vojskom koju smo
14 propustili kroz našu teritoriju.

15 To je bio period kad su se tukli svi protiv svih. Prvo su se Hrvati i
16 Srbi, prvo su Hrvati i Muslimani tukli se protiv Srba, pa su se onda Muslimani
17 potukli sa Hrvatima, a istovremeno smo ratovali mi i sa jednima i sa drugima a
18 onda su Muslimani ratovali protiv Muslimana. Snage lojalne Aliji Izetbegoviću su
19 ratovale protiv Muslimana, snaga lojalnih Fikretu Abdiću.

20 P: Htio bih se vratiti, ako nemate ništa protiv, na događaje na Palama
21 tokom 1992. Tako na primjer, recite, u kojoj mjeri su Vaša saznanja iz prve ruke
22 - molim vas, pažljivo saslušajte ovo pitanje - dakle, saznanja iz prve ruke o
23 tome da je gospođa supruga gospodina Krajišnika bila prvo ozlijeđena u jednom
24 incidentu, a zatim da je kasnije umrla u jednoj bolnici u Beogradu?

25 O: Ja sam suprugu gospodina Krajišnika upoznao upravo tih dana kada sam
26
27
28
29
30

1 se brinuo oko njihovog smeštaja. Moj je utisak da se radilo, mada je nisam dobro
2 poznavao o jednoj toploj, mirnoj i vrlo skromnoj ženi koja vodi brigu o svojoj
3 porodici isključivo. U nekoliko navrata sam ja njima donosio humanitarnu pomoć
4 da ne bi bili prisiljeni da čekaju u redu pošto su mi rekli da je bolesna pa sam
5 se ja potrudio da to donesem na vrata u "Panoramu", na sobu.

6 Negdje oko... u avgustu mislim, oko Preobraženja, to je 19., 20. avgust,
7 ovaj... je došlo do granatiranja Pala i granate su padale oko Panorame. Gospođa
8 se našla van svoje sobe i mislim da je pala i da je čak jako ozbiljno bila
9 povređena - ne od granate kako su moje informacije govorele. Ja sam odmah
10 neposredno nakon toga došao tu.

11 Ali uglavnom, jako joj je pozlilo. Radilo se o pogoršanju te bolesti
12 koju je već ranije imala; nije bilo u tom periodu uzbune saznanja da li je
13 stradala od gelera od te granate ili ne, ali u svakom slučaju je u besvjesnom
14 stanju prenešena u medicinski centar i kasnije sam čuo da je preminula.

15 P: Morat ću Vas prekinuti. Mene je samo zanimalo da li imate saznanja iz
16 prve ruke. Na osnovu ovog što ste rekli, nemate. To su Vama sve ljudi ispričali.
17 Vi niste niti vidjeli gospođu Krajišnik nakon što je ona ozlijeđena, je li to
18 tačno?

19 O: Tačno. Saznanja su od par sati nakon toga.

20 P: U redu. Onda ću prijeći na nešto drugo. Znamo da je gospođa umrla.
21 Gospodin Krajišnik je ostao sâm sa troje djece. Na koji način je on organizirao
22 život svoje djece? O tome imate saznanja iz prve ruke, zar ne?

23 O: Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Možete to slobodno ukratko reći. Recite Vijeću, dakle, kako se on
2 pobrinuo za svoje troje djece kako da ih smjesti.

3 O: On je ostao da živi u "Panorami", u onom smeštaju u kojem je bio, a
4 djeca su mu bila smještena kod porodice preminule supruge - mislim da se radi o
5 nekoj tetki u Palama. I djeca su sve vrijeme išla u školu u Palama i sve vrijeme
6 sam ih viđao. To je malo mjesto. Morao sam ih sretati.

7 P: Gospođa Ratka Savić, jesam li dobro naučio ime?

8 O: Mislim da dâ, osim što ja imam problem da uvežem ime i lik. Ja sasvim
9 sigurno, izvjesno poznajem, osim što sad ne mogu da se setim koja je. Ali znam
10 ulaz u kom su stanovali, znam zgradu.

11 P: Gospodine Divčiću, opet ću u određenoj mjeri promijeniti temu.

12 1992. na Palama, Vi ste imali kontakte sa četiri osobe o kojima ću Vas
13 ispitivati, profesorom Koljevićem, doktorom Karadžićem, gospodinom Krajišnikom i
14 gospođom Plavšić. Vi ste dakle u većoj ili manjoj mjeri imali kontakte, nemojte
15 me samo klimati glavom, recite na glas "da". Dakle, očito je Vaš odgovor da bio.

16 U svakom slučaju, od te četiri osobe, kojoj ste bili najbliži?

17 O: Gospodinu Koljeviću.

18 P: Da li je on bio osoba - ja ću tu upotrebiti jednu jako englesku riječ
19 - da li biste se družili?

20 O: Zbog razlike u godinama i obrazovanju ne bih se usudio nazvati se
21 njegovim prijateljem, ali smo vrlo često šetali i on je bio vrlo zabavan, vrlo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 elokventan i meni je prijalo druženje sa njim, a po njegovim rečima i njemu sa
2 mnom. Znali smo vrlo često da popijemo kafu, da razmenimo neka iskustva, da
3 prošetamo, on je volio da šeta - to su šumski predeli - da malo se rekreira na
4 taj način. To je bila ta vrsta druženja.

5 P: Htio bih Vas sada pitati nešto o tome šta Vam je on govorio o
6 gospodinu Krajišniku? Da li Vam je bilo šta uopće rekao o gospodinu Krajišniku?

7 O: Ne. Ili ja ne mogu da se setim da je to nešto bilo posebno značajno
8 da bi bilo relevantno za ovo. Nismo spominjali gospodina Krajišnika.

9 P: Da li je ikada ustvrdio da je gospodin Krajišnik član proširenog
10 predsjedništva?

11 O: Ne.

12 P: A doktor Karadžić? Vi ste nam rekli da ste ga 1989. i 1990. dobro
13 poznavali. Dakle sada se bavimo periodom dvije ili tri godine kasnije. On je u
14 to vrijeme bio veoma zauzet, naravno, 1992., ali da li ste pili kavu s njim,
15 šetali s njim, imali prilike za to uopće?

16 O: Ne. Par puta smo sticajem okolnosti zajedno ručali, ali tu su bili
17 prisutni neki drugi ljudi. To već nije bio kontakt te vrste kakav sam ja imao sa
18 gospodinom Koljevićem. Možda i zbog zauzetosti gospodina Karadžića, a možda i
19 ne. Možda on to nije želio. Uglavnom, tako je bilo, nisu to bili bliski odnosi.
20 Relativno bliski. Ja sam mogao da uđem u njegov kabinet po potrebi, bez neke
21 posebne procedure, ali nisam ulazio jer za to nije bilo potrebe.

22 P: Gospođa Plavšić?

23 O: Sa gospođom Plavšić sam bio onako u srdačnim odnosima. Nismo
24 razgovarali mnogo o politici. Ona je tada u tom periodu bila zadužena za

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 humanitarna pitanja pa smo eto, a i tu vrlo rijetko, dolazili na tu temu
2 razgovora, ali znam da smo se jako srdačno pozdravljali kad bismo se videli, a
3 viđali smo se često. Nismo imali mnogo dodirnih tačaka pa nije bilo potrebe za
4 tom vrstom druženja.

5 P: Siguran sam da neće biti problem ako postavim sugestivno pitanje. U
6 jednom trenutku je ona iz "Panorama" hotela otišla u Rašku Dolinu. Da li je to
7 tačno?

8 O: Rajska Dolina. Da. To se nalazi na vrhu Jahorine. Na vrhu Jahorine,
9 da.

10 P: Drugim riječima, to je još na većoj nadmorskoj visini od Pala?

11 O: 1.800.

12 P: Da li znate zbog čega se ona preselila na to mjesto na vrhu Jahorine?

13 O: Nismo o tome nikada razgovarali. Ja se ne bih o tome sada usudio reći
14 šta je ona željela i voljela, ali činjenica je bila da je Rajska Dolina bila
15 mirnije mjesto. Pale su bile granatirane. Ali ja ne znam da li se ona prepala pa
16 otišla. Ne bih se to usudio ustvrditi. Gore je bilo mirnije, tiše, bolji komfor,
17 nešto bolji komfor nego "Panorama" jer u "Panorami" nije zapravo bilo nikakvog
18 komfora. Ali to je jedno planinsko mjesto potpuno izdvojeno, petnaestak
19 kilometara i od, 12, 13 kilometara izdvojeno i od Pala. Planina, i apsolutno van
20 domašaja artiljerije muslimanskih snaga.

21 P: Hvala. I sada poslednja osoba sa spiska, gospodin Krajišnik. Kakav je
22 bio Vaš odnos s njim tokom 1992. u usporedbi sa ove tri druge osobe? Možda da
23 njih, ovo do sada upotrebite kao neku vrstu mjere?

24 O: Najmanje blizak, ako je to odgovor na Vaše pitanje. Nismo zajedno
25
26
27
28
29
30

1 pili kafu, nismo zajedno šetali, nismo se družili.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, da li bi ovo bio pogodan
3 trenutak za pauzu? Ja bih želio razgovarati sa gospodinom Krajišnikom prije nego
4 završim sa ispitivanjem. Želim napomenuti da nam je on kao i uvijek od velike
5 pomoći; dao mi je veliku količinu materijala, međutim, ja sam mu također obećao
6 da ću mu neko vrijeme posvetiti, samo nas dvojica, prije nego završim
7 ispitivanje.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi biste htjeli da ranije počemo na
9 pauzu?

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Da, jer se sada bližimo kraju.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pola sata će Vam biti dovoljno?

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prekidamo s radom do pet do jedanaest.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

15 ... Početak pauze u 10.24h

16 ... Sednica nastavljena u 11.03h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite. Izvolite sestti.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite gospodine Josse.

19 G. JOSSE: [simultani prevod] Puno Vam hvala časni Sude.

20 P: Želeo bih da sa gospodinom Divčićem govorimo o više stvari. Najpre,
21 kao član političkog saveta SDS-a, da li biste mogli da kažete da li je postojala
22 podela između partijskih institucija i same vlade?

23 O: O kom periodu govorimo?

24 P: Pa, Vi nam recite ukoliko ima neke razlike. Govorimo najpre o vremenu
25 kada je postojao Politički savet, dakle to je bilo sve do izbijanja rata.

26

27

28

29

30

1 O: Postojale su jasno razdvojene funkcije partijske, dakle Srpske
2 demokratske stranke, Političkog savjeta, organa stranke, Skupštine na čijem je
3 čelu, kojom je predsedavao gospodin Krajišnik, Klub poslanika u skupštini Bosne
4 i Hercegovine, vrlo... razdvojene funkcije.

5 P: Po izbijanju rata i kada je rukovodstvo prešlo na Pale, molim Vas da
6 nam nešto kažete o tome - samo ukoliko možete.

7 O: Tada su razdvojene funkcije, s tim što Politički savet više nije neću
8 reći postojao, imao priliku da se sastaje. Ali sve ostale funkcije su bile
9 razdvojene. Vlada je imala svoj posao, skupština je imala svoj posao,
10 predsedništvo je imalo svoj posao, "Dobrotvor" je imao svoj posao.

11 P: Hvala. Želeo bih da Vas pitam o gospodinu po imenu Dragan Đukanović.
12 Kada ste se prvi put s njime sreli?

13 O: Zapravo i prije 1990-tih godina, ali u prolazu i nismo se poznavali,
14 ali po osnivanju stranke, Srpske demokratske stranke - o njoj govorim - odnosno,
15 nakon prvih višestranačkih izbora, smo počeli, smo se upoznali i počeli češće da
16 se viđamo s tim što on nije bio član Srpske demokratske stranke nego predsednik
17 neke stranke, mislim da se ta zvala Stranka federalista, ovako nekako.

18 Ali, predizborni program te stranke - to sam proučio - je bio kao i
19 predizborni program Srpske demokratske stranke, pa čak i Stranke demokratske
20 akcije: ostanak u Jugoslaviji.

21 P: Pređimo sada na 1992. godinu. Na Palama smo. Da li Vam je bilo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poznato da je gospodin Đukanović prešao na Pale nakon što je počeo rat?

2 O: Da, viđao sam ga gore, sretao sam ga.

3 P: Koji je bio njegov posao? Šta je on radio na Palama?

4 O: Kada sam ga sreo, upitao sam ga ja: "Šta radiš?" On mi je rekao da je
5 postao savetnik predsednika Koljevića. Ja sam to kasnije provjerio sa
6 predsednikom, sa profesorom Koljevićem, ja sam to kasnije provjerio, i da, to mi
7 je profesor Koljević potvrdio sa obrazloženjem da treba što više mladih ljudi
8 uključiti u rad, prikupiti što više ljudi, sličnih načina razmišljanja.

9 P: Da li je on imao neku ulogu ili je na neki način bio povezan
10 profesionalno sa gospodinom Krajišnikom, a da je to Vama poznato? Naravno,
11 govorim o Đukanoviću.

12 O: Ne. Ne da ja to znam. Ja mislim da bi čak po prirodi ja to na neki
13 način i saznao. U tom razgovoru on mi je rekao da mu jako imponuje što je kao
14 mlad čovjek savjetnik potpredsjednika predsjedništva, profesora Koljevića. Za
15 ostale, nikoga od... gospodina Krajišnika i nikoga drugoga nije spominjao.

16 P: Želeo bih da Vas pitam nešto u vezi zgrade "Kikinda". Vi ste, mislim
17 jučer, govorili o tome kako je nastala ta zgrada, kako je dobila svoje ime.
18 Pretpostavljam da je većini ljudi ovde nekako to poznato, ali recite nam kakvu
19 je funkciju ta zgrada imala 1992. godine na Palama.

20 O: To je bilo zapravo sjedište skupštine predsjedništva Vlade, sve ono
21 važno što se dešavalo u Srpskoj Republici Bosni i Hercegovini s pozicije na toj
22 regiji, dešavalo se tu u toj zgradi.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Želeo o bih da Vas pitam o njenom stanju i izgledu 1992. godine.
2 Recite nam kako su izgledale kancelarije, kako je izgledao nameštaj? Takve
3 stvari me interesuju.

4 O: To nisu bile kancelarije u pravom smislu te riječi. To je bio motel,
5 a opet neka vrsta improvizacije. Kuhinjski stolovi umjesto kancelarijskih
6 stolova, telefonske veze - jedna ili dvije, a i one vrlo često u prekidu, jedna
7 beskrajna improvizacija. Vrlo neuslovno za bilo kakvu vrstu ozbiljnog posla i
8 rada, ali najprihvatljivije što se moglo pod tim okolnostima naći.

9 P: Hoćete reći da niste imali ništa bolje na raspolaganju?

10 O: Upravo tako.

11 P: Pomenuli ste telefonske veze, rekli ste bilo jedne ili dve telefonske
12 veze, linije. Dakle, samo u nekom trenutku moglo jedna ili dve osobe da
13 telefoniraju, zar ne?

14 O: Ako budu te sreće da nakon okretanja brojčanika višeminutnog uopšte
15 dobiju neku vezu. Van sarajevsko-romanijske regije, dakle tih nekih tridesetak
16 kilometara koliko je ona u različitim pravcima zauzimala, nije se mogla
17 uspostaviti bilo kakva veza, a govorim o njoj zato što se taj dio mogao preći
18 autom.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse, poslednji odgovor nije
20 savršeno jasan. Nije se mogla uspostaviti bilo kakva vrsta komunikacije. Da li
21 time, gospodine Divčiću, hoćete reći da nije postojala mogućnost telefonskih
22 komunikacija, jer istovremeno kažete da je bilo par telefonskih veza i da ste

23

24

25

26

27

28

29

30

1 morali više puta okretati broj. Da li hoćete reći da je to bilo teško ili pak da
2 uopšte nije bilo moguće?

3 SVEDOK: Veoma teško.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, izvolite nastavite.

5 G. JOSSE: [simultani prevod]

6 P: Došlo je do pokolja Srba u Žepi. Za to ste čuli, zar ne?

7 O: Da.

8 P: Ja Vas neću sad ispitivati o tom događaju već me interesuje: usled
9 toga, da li je došlo do nekog incidenta izvan zgrade Kikinda?

10 O: Da.

11 P: Možete li reći nešto sudijama o tome?

12 O: Ljudi su bili vrlo revoltirani jer su za tu pogibelj na Žepi krivili
13 rukovodstvo i lošu organizaciju i znam da... stanujem u neposrednoj blizini
14 Kikinde i sutradan kad sam prolazio, sutradan kad sam došao, čuo sam da su neki
15 vojnici...

16 P: Samo trenutak molim, gospodine Divčiću.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pokušavamo da utvrdimo vremenski
18 kontekst tog događaja.

19 G. JOSSE: [simultani prevod] Da.

20 P: Recite nam, molim Vas: kada je to bilo?

21 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala časni Sude.

22 O: Događaj na Žepi, bio je mislim 4. juni ako se ne varam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To je bilo prvi put da se vojnici sa Pala susreću sa mrtvačkim sanducima koji su
2 pristizali u Pale.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Niste pomenuli godinu. Da li je to bio
4 4. jun 1992. godine?

5 O: 1992.

6 P: Prekinuo sam Vas gospodine Divčiću. Rekli ste da ste živeli blizu
7 "Kikinde", zgrade "Kikinda" i sledećeg dana kada ste tamo došli, čuli ste da su
8 vojnici i onda... - molim vas, nastavite od tog trenutka.

9 O: Da, neki vojnici su iz kamiona koji su tuda prolazili odvođeci ih ili
10 dovodeći na nekakav položaj, negde su išli, revoltirani, kažem organizacijom i
11 tom pogibelji pucali po zgradi "Kikinde". Rafalima.

12 Znam da je sutra kad sam došao da su mi to pričali i da su na samom
13 početku svi ti u "Kikindi", to je bila noć, mislili su da je napad Muslimana, da
14 su muslimanske snage probile negde liniju odbrane i napale.

15 P: A kako je utvrđeno da su srpske snage to učinile?

16 O: Zato što nije utvrđeno da su muslimanske jer bi onda se... bila je
17 organizacija u smislu da se oni gone i neutrališu. I bilo je jasno sutra u
18 Palama da je priča bila... - a i neka su... I niko ih nije tražio. Nije mi
19 poznato da se ispitivalo ko je to uradio niti da je za to neko odgovarao.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvjesno je da to nisu učinile muslimanske snage.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da nešto razjasnim. Rekli ste da su to
3 bili Muslimani oni bi bili krivično gonjeni. To bi onda značilo da ukoliko se
4 sumnja da su to Srbi da onda oni ne bi bili krivično gonjeni. Da li sam ispravno
5 razumeo Vaš iskaz ili pak grešim?

6 SVEDOK: Vidite, to su ratni sukobi i oni ne bi bili krivično gonjeni,
7 oni bi bili vjerovatno gonjeni na ratni način. Tražili bismo ih da... vojska bi
8 ih tražila da ih likvidiraju, fizički.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, naglasak je na tome da bi oni
10 njih gonili, a ne da bi ih krivično gonili. Sad mi je jasno.

11 Izvolite, nastavite gospodine Josse.

12 G. JOSSE: [simultani prevod]

13 P: Želeo bih da Vas pitam o odlasku Muslimana sa Pala. Velika većina
14 Muslimana koji su živeli na Palama pre rata su otišli, zar ne?

15 O: Da.

16 P: Da li ste Vi odigrali bilo kakvu ulogu u njihovom odlasku?

17 O: Ne.

18 P: Da li Vama je bilo poznato da su otišli?

19 O: Da

20 P: Ko je bio odgovoran za organizovanje njihovog odlaska?

21 O: Mislim da su to bili opštinski organi, na inicijativu Muslimana.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kažem, bilo ih je prije rata oko 3.500 i zbog čitave te situacije i u vezi sa
2 pogibijom na Žepi i u vezi sa pogibijom mladića sa Pala i okoline 8. juna na
3 Trebeviću; u vezi sa svim onim pričama od srpskim izbjeglicama; o ubistvima Srba
4 u Sarajevu koji su ostali jer nisu mogli da izađu; jer su muslimanske snage
5 napravile unutrašnji obruč u dijelovima grada koji su kontrolisali pa se nije
6 moglo izaći iz grada. Muslimani su se počeli osjećati nesigurno i tražili su
7 sastanak - koliko je meni poznato - tražili su sastanak sa opštinskim
8 rukovodstvom koje je onda tražilo sastanak sa rukovodstvom, odnosno
9 predsjedništvom. Ovo sve znam iz razgovora sa gospodinom, sa profesorom Nikolom
10 Koljevićem. On mi je prilikom slučajnog susreta rekao: "Izvinite, žurim. Ne
11 možemo razgovarati. Muslimani traže da se isele, osećaju se nesigurno. Idem da
12 ih uvjerim da su sigurni. I da ih nagovorim, ako to budem mogao, da ne odlaze
13 nigde."

14 To je bio jedan naš susret, mislim da mi je sutradan rekao: "Razgovarali
15 smo, ali nisam siguran da sam uspio, razgovaraću još jednom." Iza toga se on i
16 ja više nismo vidali, a poznato mi je da je onda organizovan konvoj čitav
17 autobusa, u koji su Muslimani sa svojim ličnim stvarima, prtljagom, ušli i
18 napustili organizovano Pale, u pravcu Sarajeva; da dio dakle, tamo gde su
19 tražili... odnosno dio koji su kontrolisale muslimanske snage.

20 P: Želeo bih da Vas pitam o ulozi profesora Koljevića u njihovom
21 odlasku. Vi niste prisustvovali ni jednom od tih sastanaka?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne.

2 P: On Vam je ispričao o tome upravo kako ste nam sada preneli, zar ne?

3 O: Upravo tako. Nisam prisustvovao sastanku i on mi je ispričao.

4 P: Šta biste Vi rekli na to da neko kaže da su Muslimani bili naterani
5 da odu sa Pala?

6 O: Rekao bi da to nije tačno, s tim da potpuno razumijem da bi bio u
7 poziciji Muslimana, potpuno razumijem nesigurnost koju su osećali nakon pogibije
8 toliko ljudi u Palama. Možda bih, da sam na njihovom mjestu, ustvari ne možda
9 nego gotovo sigurno postupio na isti način.

10 P: Pre pauze, pitao sam Vas da li je profesor Koljević ikada Vama rekao
11 da je gospodin Krajišnik član nekog proširenog predsedništva i ste rekli ne.
12 Treba li da Vas pitam isto u vezi gospođe Plavšić i doktora Karadžića. Da li Vam
13 je iko od njih ikada rekao da je gospodin Krajišnik član proširenog
14 predsedništva?

15 O: Ne.

16 P: Želeo bih da Vas pitam nešto o gospodinu Krajišniku sada na kraju.
17 Interesuju me Vaši utisci o njemu. Tokom 1991. i 1992. godine da li ste Vi
18 stekli utisak da je on bio popularna ličnost među Srbima, najpre Srbima, dakle u
19 Bosni i Hercegovini, a kasnije u samoj Republici Srpskoj?

20 O: Reč "popularan" se uglavnom u srpskom jeziku vezuje za neku drugu
21 vrstu profesije ili zanimanja. Recimo, pjevač može biti popularan, ali trudiću
22 se da odgovorim. Ne, nisam stekao takav utisak. Naprotiv.

23 P: Pa, recite nam kakav je bio Vaš utisak onda?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: On je bio cijenjen. Ljudi su mu vjerovali da neće izdati nakon, eto,
2 tih godinu, dvije dana nakon predsedavanja skupštine. Nama je bilo vrlo važno da
3 imamo čvrste i stamene ljude kao članove pregovaračkog tima, recimo. Da neće se
4 dovesti u situaciju da budu na neki način korumpirani, da ne izdaju srpski
5 nacionalni interes, i tu smo... ja sam, eto tako to smatrao - a iz razgovora sa
6 drugim ljudima i oni su imali čvrstu vjeru - da Momčilo Krajišnik neće
7 dozvoliti, rekao sam, da bude korumpiran i da prihvati nešto što ne odgovara
8 srpskim nacionalnim interesima.

9 P: A recite nam nešto o njegovim ovlašćenjima. Njegovoj vlasti. Da li
10 biste mogli nešto da nam kažete o tome? Da li ste ga smatrali moćnim čovekom?

11 O: Ne samo ja. Ja ga lično nisam smatrao moćnim čovekom jer sam znao da
12 nije moćan, a ni drugi da nisu smatrali moćnim čovekom. Njegova ovlašćenja su se
13 protezala na rad Skupštine. Tu je on bio predsedavajući skupštine. To su bila
14 njegova ovlašćenja. Van toga on nije imao nikakav autoritet koji izvire iz te
15 funkcije, niti je bio moćan.

16 P: Kada kažete: "Ja znam da on nije bio moćan." Šta hoćete reći rečju
17 "moćan"?

18 O: Evo konkretno: on da je bio moćan, on bi sam sebi našao smještaj. Ne
19 bi to tražio od mene. Možda bi i meni pomogao da ja nađem nekakav kvalitetniji
20 smještaj od onoga u kom sam bio u svojoj kući bez struje, godinu dana. Da je bio
21 moćan rješavao bi svoje probleme sâm.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: To se odnosi na njegovu ličnu moć. Ali recite nam sada nešto o
2 izvršnoj vlasti moći koju je imao u Republici Srpskoj. Da li biste mogli nešto o
3 tome da nam kažete?

4 O: On nije imao nikakvu izvršnu vlast. On je bio spiker parlamenta.
5 Parlament funkcioniše na način da mu predsedava predsednik. Odlučuju poslanici.
6 Imao je pravo jednog glasa u toj skupštini. Čak, parlament funkcioniše na taj
7 način da određena politička partija ima svoj klub. Klub Srpske demokratske
8 stranke... čak nije vodio ni klub Srpske demokratske stranke kad se u pauzi
9 zasjedanja povuku na konsultacije da bi imali po prirodi stvari jedinstven stav
10 po određenim pitanjima. Klubom Srpskih poslanika 1991., a mislim i kasnije, ali
11 1991. znam, predsedavao je i njime upravljao i rukovodio profesor doktor
12 Vojislav Maksimović. Dakle gospodin Krajišnik ni tu nije imao ništa više osim
13 jednog glasa. Skupština je po definiciji zakonodavni, a ne izvršni organ.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim jedno pojašnjenje. Gospodine
15 Divčiću, rekli ste: "On čak nije ni prisustvovao sastancima poslaničke grupe
16 SDS-a kada su imali susrete tokom pauza."

17 A onda ste rekli: "Tom grupom je predsedavao profesor Vojislav
18 Maksimović, koliko je meni poznato. A čak ni tada gospodin Krajišnik nije imao
19 nikakvo više učešća do samo jednog glasa koji je mogao da dâ."

20 Sa jedne strane nam kažete da nije prisustvovao, a sa druge strane
21 kažete da on nije predsedavao, imao je samo pravo glasa u takvoj vrsti susreta.
22 Molim da nam to malo objasnite.

23 SVEDOK: Pogrešan je prevod. Ne radi se o prisustvu nego o predsedavanju.
24 On je imao obavezu da prisustvuje, a nije predsedavao klubom poslanika.

25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Hvala na razjašnjenju.
2 Možete nastaviti, gospodine Josse.
3 G. JOSSE: [simultani prevod] Time je završeno moje ispitivanje. Hvala.
4 SUDIJA ORIE:[simultani prevod] Hvala gospodine Josse.
5 Gospodine Harmon, gospodine Tieger, jeste li spremni? Mislim da će
6 gospodin Harmon voditi ispitivanje. Da li ste spremni da počnete sa unakrsnim
7 ispitivanjem?
8 G. HARMON: /prevod engleskog transkripta: "Jesam, časni Sude."/
9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Divčiću, sada će Vas unakrsno
10 ispitivati gospodin Harmon, zastupnik Tužilaštva.
11 Unakrsno ispituje g. Harmon:
12 [Tužilac ispituje putem prevodioca]
13 G. HARMON: [simultani prevod]
14 P: Dobro jutro gospodine Divčiću.
15 O: I Vama.
16 P: Tokom zadnjeg dijela Vašeg iskaza, u vezi s njim, recite da li ste Vi
17 ikada bili prisutni na nekoj od sjednica predsjedništva ili sastanaka
18 predsjedništva bosanskih Srba?
19 O: Ne.
20 P: Htio bih da se sada pozabavimo dijelom Vašeg iskaza. Naime, prije
21 pauze ste u iskazu rekli da ste bili na Palama, da ste bili potpuno iznenađeni i
22 bilo Vam je nevjerovatno da su bosanski Srbi propustili oko hiljadu boraca HVO-a
23 kroz srpske linije. Sjećate se da ste to rekli?
24 O: Da.
25 P: Koliko se sjećate, rekli ste da je to bilo 1993. zar ne?
26 O: Mislim da je bilo 1993. Nisam siguran.
27
28
29
30

1 P: U 1993. u Središnjoj Bosni izbio je rat između Muslimana i Hrvata,
2 zar ne?

3 O: Po tome je i moja asocijacija na 1993.

4 P: Da li ste bili upoznati s time da su postojali odnosi i organizacija
5 surađivanja između snaga bosanskih Srba i HVO-a u vezi samo sa tim konkretnim
6 ratom, da su u jednom dijelu zapravo te dvije strane postale skoro saveznici u
7 tom ratu?

8 O: Ne, to mi nije poznato.

9 P: Jeste li bili upoznati sa time da su postojali sporazumi između HVO-a
10 i VRS-a kojima se omogućavalo civilima i borcima da prolaze kroz srpske linije
11 fronta?

12 O: Ne.

13 P: Hvala, gospodine Divčiću.

14 G. HARMON: [simultani prevod] Ja nemam dodatnih pitanja.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Harmon.

16 Sudija Hanoteau ima nekoliko pitanja za Vas gospodine.

17 Ispituje Sudsko veće:

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine, želio bih da se vratimo na
19 onaj period kada ste izgubili posao, kada ste otišli iz Sarajeva i otišli na
20 Pale. Jučer, bar kako sam ja shvatio, ste rekli da ste izgubili posao zbog toga
21 što ste bili na tom određenom političkom položaju. Molim vas, ponovite kako ste
22 ono Vi bili točno otpušteni.

23 O: Mislim jednostavno, prestao sam da dolazim na posao. Zato što sam ostao
24 na Palama, putevi su bili presečeni i nisam mogao da se vratim ni u svoj stan, a
25 ne na posao. Sticajem okolnosti, mjesto gdje sam stanovao, još je uvijek bila

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 ničija zemlja. Moglo se otići, ali život bi mi bio u opasnosti. Konačno nisam
2 vidio razlog da idem u stan. A na posao... mi na pamet nije padalo jer je zgrada
3 u kojoj sam radio bila preko rijeke Miljacke koja je, na neki način eto,
4 dijelila grad na... bar taj dio Grbavice, ovaj... jer su me svi poznavali. Znali
5 su za moj politički angažman. Kasnije, 1993. godine kada je izašao moj kolega
6 koji je radio sa mnom u kancelariji, Hrvat kome sam pomogao opet da ga prebacim
7 za Beograd i onda je kasnije otišao u inostranstvo, mi je rekao: "Pametno si
8 postupio. Ne bi se dobro proveo. I zapravo, ubili bi te da si došao na posao."

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Drugim riječima, Vas zapravo nisu
10 otpustili. Vi se niste pojavljivali na poslu i posljedica toga je bilo da ste
11 otpušteni, a rečeno Vam je da ste zapravo uradili dobru stvar na taj način; ali
12 u svakom slučaju niko Vas nije istjerao sa posla. Drugim riječima, niste dobili
13 odluku ili rješenje u kojem se navodilo: "Vi ste otpušteni iz tog i tog
14 razloga"?

15 O: U pravu ste. Tek posle rata sam radi uvezivanja...

16 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] U redu. Oprostite, nastavite.

17 O: Uvezivanja staža, odnosno, da... Radi uvezivanja staža sam dobio od te
18 firme, odnosno od firme koja se bavi regulisanjem radnog staža, dokument na kome
19 piše da sam u "Elektrodistribuciji", dakle u toj firmi, radio od dana kad sam
20 radio do 11. aprila 1992. Time moj radni odnos u toj firmi prestaje. Razlozi
21 nisu navedeni, ali po prirodi stvari su jasni.

22 Susretao sam se sa mnogo Srba koji su izlazili iz Sarajeva i koji su bili
23 u vrlo sličnoj situaciji, na neki način mnogo manje poznati nego ja, pa su se
24 jedva provukli i izvukli iz te situacije.

25

26

27

28

29

30

1 Za vrijeme dok su bili na poslu bili su šikanirani, maltretirani, neki od njih
2 su nestali netragom. Ali uglavnom iz istih razloga otpušteni na način na koji
3 sam to i ja bio.

4 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam. Drugo pitanje se tiče
5 sljedećeg: kada govorimo o odlasku Muslimana sa Pala, postavljeno Vam je bilo
6 jedno pitanje. Ustvari gospodin Josse Vas je jedno vrijeme ispitivao o tome
7 konkretnom pitanju. Vi ste odgovarajući rekli da ste savršeno dobro razumjeli
8 nesigurnost koju su Muslimani osjećali nakon što je toliko ljudi recimo
9 poginulo. "Da sam ja bio na njihovom mjestu ja bih vjerojatno učinio isto."

10 Želio bih sada da nam to malo još dodatno to obrazložite. Ja nisam bio na
11 Palama u to vrijeme. Što ste mislili pod ovim dijelom: "Nakon smrti toliko
12 ljudi..."? Što se dogodilo konkretno na Palama? Zbog čega se desilo da su
13 Muslimani pomislili da je bolje da odu? I dakle molim, opišite nam te same
14 događaje koji su to izazvali.

15 O: Što se događaja tiče, evo prvi je taj 4. juni, Žepa. Drugi je prilikom
16 procesije vjerske kad su ti kovčezi došli pred srpsku pravoslavnu crkvu u centru
17 Pala i kada smo se svi skupili da odamo počast i poštu tim poginulim, kada su
18 neposredno pred njihovu sahranu, desila se jedna ofanziva muslimanskih snaga iz
19 Sarajeva na predio Trebevića gde su Srbi imali straže. I tada je ta vjerska
20 procesija prekinuta i preko mikrofona su objavili da se svi borbeno sposobni
21 stave na raspolaganje odnosno da odu na taj položaj i da spreče prodor
22 muslimanskih snaga na srpsku stanu, odnosno na Pale. Tako da je ta procesija
23 prekinuta i borbeno sposobni mladići su otišli. I tu su se vodile žestoke borbe.

24

25

26

27

28

29

30

1 I tu je poginuo također veliki broj Srba sa Pala.

2 Sada, kao ljudi moramo razumjeti da ginu komšije Srbi koje su ubili neki
3 Muslimani, to nisu ti sa Pala, ali da se ljudi, po prirodi stvari, osećaju
4 neugodno, nesigurno. Sem toga, nije moguće kontrolisati oca nekog poginulog sina
5 koji je u...u...u stravičnom bolu koji sa puškom pri ruci može napraviti sve i
6 svašta. Ja ih razumijem, kao ljude.

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, Muslimani su otišli jer su se
8 zapravo bojali odmazde?

9 O: Da.

10 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam na Vašim odgovorima
11 gospodine.

12 SUDIJA ORIE:[simultani prevod] I ja imam nekoliko pitanja za Vas
13 gospodine Divčiću.

14 Prva su vezana za ova poslednja pitanja suda Hanoteaua. Inicident u Žepi
15 bio je u junu, zar ne?

16 O: Početkom juna.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je i prije juna bilo odlazaka
18 Muslimana sa Pala?

19 O: Nije mi poznato, ali, u svakom slučaju, neorganizovano i ne u velikom
20 broju. Bar ja za to ne znam. Ogromna većina Muslimana je ostala da bude u Palama
21 i čekalo se političko razrešenje krize. Nisu im se napuštala njihova ognjišta.
22 Oni su tu rođeni, to je domicilno stanovništvo.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako sam Vas dobro shvatio, nije
24 bilo iseljenja znatnijih brojeva pripadnika muslimanskog naroda prije juna sa
25 Pala?

26 O: Da, koliko je meni poznato.

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

2 Imate li bilo kakvih saznanja o kamionima punim zatočenika koji su
3 dolazili na Pale? To im nije bilo konačno odredište, ali se to događalo negdje u
4 maju ili junu, dakle sa drugih nekih mjesta ili iz područja Sarajeva? Da li
5 imate, dakle, saznanja o tome?

6 O: Da.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recite nam nešto o tome, molim Vas.

8 O: Došao je jedan konvoj - mislim negdje oko 600 muškaraca, borbeno
9 sposobnih - u Pale. I, ja nisam bio uključen u to, nisam ih čak ni vidio, ali
10 znam iz ovaj... iz druženja sa ljudima koji su ih gledali. Ta kolona je...
11 mislim da su bili jednu noć smešteni u fiskulturnoj dvorani u samom centru Pala
12 i bilo je predviđeno da se provedu za Sarajevo pod kontrolom muslimanskih snaga.
13 I tako je to i napravljeno.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Odakle su oni stigli? Da li ste čuli
15 nešto o tome?

16 O: Neki su navodno bili dobrovoljci iz... tada su kružile te priče - ja
17 ni dan danas ne znam koja je tačna - da su bili iz Sandžaka dobrovoljci koji su
18 hteli da pomognu svom narodu muslimanskom, pa su negde zarobljeni.

19 Spominjala se neka okolina Bratunca, Zvornika. Kružile su različite
20 verzije. Ja ni dan danas ne znam koja je od njih pouzdana. Ali se radilo
21 isključivo o borbeno sposobnim ljudima, dakle nije bio konvoj žena djece i
22 staraca.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekli ste da nije bilo žena i djece. To
24
25
26
27
28
29
30

1 je bilo nešto što Vam je rečeno ili...

2 O: Da

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je došlo do nekog događaja, da li
4 je to bio jedan događaj koji je izazvao pažnju, naime, 600 ljudi se pojavilo?

5 O: Pa da. Izazvao je pažnju jer 600 borbeno sposobnih muškaraca, kad se
6 puste na neprijateljsku teritoriju za očekivati je da se tamo naoružaju i da sa
7 njima, ako sukobi eskaliraju, imate rat, da će pucati na Vas i Vi na njih.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tokom Vaših razgovora sa ljudima sa
9 kojima biste se susretali na Palama, a tu govorim o ljudima koji su imali neke
10 ovlasti, ne o običnim građanima, da li ste tokom takvih razgovora razgovarali i
11 o tom pitanju?

12 O: Ne. Ja sa ljudima koji su imali ovlašćenja u vezi sa tim nikada nisam
13 o tome razgovarao. Razgovarao sam samo sa običnim građanima o tome.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je, da to tako kažem, bila glasina
15 dana, da li je to bila stvar o kojoj su svi pričali u to vrijeme?

16 O: Upravo tako.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li ste razgovarali sa nekim ko je
18 zapravo imao saznanja iz prve ruke, lična saznanja o tome šta se događalo ili su
19 sve to zapravo bile glasine?

20 O: Da, sa jednim čovekom iz prve ruke koji je, eto, bio zadužen za
21 obezbjeđenje ovaj, te grupe ljudi dok su bili smješteni u toj fiskulturnoj sali.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li Vam je on rekao da se radi samo o
23 vojno sposobnim muškarcima?

24 O: I on.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na Vašim odgovorima. Hotel
26 "Panorama" o kojem ste govorili - možete li nam reći da li su tamo bili

27

28

29

30

1 smješteni i građani koji nisu bili na nekim položajima?

2 O: Da, bili su smešteni.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koji je bio njihov postotak, uzevši u
4 obzir koliko je ukupno ljudi bilo u hotelu Panorama?

5 O: Mislim da je većina bila takvih.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo pokušavam saznati da li je
7 "Panorama" bio hotel u kojem su se smještali samo zvaničnici, dužnosnici,
8 funkcioneri, dakle - ili je to jednostavno bilo mjesto gdje je bilo ko mogao naći
9 smještaj?

10 O: Upravo tako. A od, eto, ljudi koje sam ja poznao iz... koji su
11 obavljali neke određene funkcije, mislim da se samo, kad se malo bolje prisetim,
12 da se samo gospodin Krajišnik tu zadržao, ne najduže nego do kraja. Čak i
13 poslije rata. Da, da.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A možda da iskoristim termin "popularni
15 ljudi" ili "slavni ljudi". Možete li nam reći koji su još tako slavni popularni
16 ljudi tamo odsjedali iako kraće od gospodina Krajišnika?

17 O: Radovan Karadžić je stanovao u kući koja je bila u sastavu, ali je
18 bila zasebna kao posebna kuća. Ali potpadala je pod ingerenciju hotela
19 "Panorama". To je bila samo jedna kuća i proveo je tu sa porodicom neko vrijeme.
20 Ja nisam učestvovao u njegovom smještaju.

21 Na početku je bila ideja da se u samoj "Kikindi", pošto su to bile i
22 sobe za spavanje, preseli kompletno rukovodstvo, da ne kažem značajniji ljudi,
23 zajedno sa porodicama. Ali se kasnije od toga odustalo jer se procijenilo da bi

24

25

26

27

28

29

30

1 porodični život remetio rad institucija.

2 Biljana Plavšić neko vrijeme, ali ja kažem opet u tome nisam učestvovao
3 - a mislim Nikola Koljević nikako! Ali ne mogu sad da se sjetim gdje je bio. Bio
4 je sve vreme na Palama, ali ne znam tačno zgradu gdje je odsjeo. I bili su tu
5 onda u prolazu različiti ministri koji su tu privremeno, dok se ne snađu za neko
6 bolje rešenje, noćili par noći, neko određeno vreme provodili.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na ovom odgovoru. Dajte mi samo
8 još sekundu.

9 Rekli ste nam da je gospodin Krajišnik dolazio na sastanke političkog
10 saveta samo ako bi bio pozvan. Recite nam, molim Vas, koliko je često bio
11 pozivan. Mislim da ste rekli da je bilo sve zajedno deset sastanaka. Jesam li
12 dobro zapamtio?

13 O: Deset sastanaka? Ne znam na šta mislite.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda je to jednostavno moja greška.
15 Dakle, molim Vas recite, koliko često ste se sastajali i koliko je često bio
16 prisutan gospodin Krajišnik?

17 O: Politički savjet se nakon izbora sastajao svake sedmice. Siguran sam
18 da je to bilo ponedeljkom u 18 časova u prostorijama stranke. Gospodin Krajišnik
19 nije često prisustvovao tim sastancima. Osim, kažem, po pozivu, kad su...su
20 članovi Savjeta od njega tražili neko objašnjenje vezano za njegov skupštinski
21 rad.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, navedite nam nekoliko
23 primjera.

24 O: 1991. godina, gospodin Izetbegović lagano odstupa od svoje namjere da
25 cjelovitu Bosnu i Hercegovinu zadrži u sastavu Jugoslavije i vrlo burna debata
26 je bila u Skupštini. Mislim da se... Tada se radilo o pokušaju da se kroz

27

28

29

30

1 Skupštinu prometne takozvana Deklaracija o suverenitetu Bosne i Hercegovine. Ona
2 je podrazumijevala..., bila je tako sročena, tako sastavljena da je
3 podrazumijevala da suverenitet Bosne i Hercegovine izvire samo iz građanina, a
4 ne uvažava suverenitet svakog od konstitutivnih naroda.

5 Srpski poslanici su to shvatili kao zamku jer su procijenili da bi na
6 taj način bio uveden princip "jedan čovjek - jedan glas" što samo po sebi u
7 jednonacionalnim i uređenim državama nije ništa neobično, ali ovo je bila
8 višenacionalna zajednica. I tada je iskorišteno jedno pravo Poslovnika ili u
9 radu parlamenta da 20, mislim, dvadesetak poslanika mogu staviti prijedlog u
10 pismenoj formi, dati svoje potpise da se ta vrsta ili bilo koja druga vrsta
11 prijedloga prebaci na... ja mislim da se to zvao Savet za nacionalnu
12 ravnopravnost. I tu je ta ideja, odnosno, deklaracija zaustavljena. O tome se
13 diskutovalo na Savjetu. Nije se smio dozvoliti taj princip "jedan čovjek - jedan
14 glas" bez načina zakonskog, ustavnog da se formira nešto što su Srbi predložili,
15 a to je bilo Vijeće naroda koje bi imalo pravo veta i štiti...štiti vitalne
16 nacionalne interesa svakog od tri naroda.

17 Uzgred budi rečeno, pravnici su to tumačili kao anti-ustavno i protivno
18 važećem ustavu. Recimo o tome se govorilo na Savetu.

19 Kasnije je ta deklaracija, preglasavanjem i mislim čak i bez
20 prisustva... preglasavanjem nametnuta i to je bio jedan od... u međuvremenu je
21 bio čak i jedan mislim ekspozice polovinom... polovinom godine - te 1991. -
22 ekspozice koji je iznio gospodin Alija Izetbegović. To mi je ostalo u sjećanju
23 zbog toga što je taj ekspozice predviđao, bio je manje specifične težine nego što
24 je bila ta deklaracija. Ali je svejedno predviđao izvlačenje Bosne i Hercegovine
25 iz Jugoslavije, ukoliko to učine Slovenija i Hrvatska. I mislim da je glasanje,

26
27
28
29
30

1 procedura po..., koliko se sjećam, skupštinska procedura po tom pitanju je bila
2 obična većina ili ovako nešto, pa znam da je jedna muslimanska novina, mislim da
3 se zvala "Muslimanski glas", objavila jedan vrlo oštar komentar zbog toga što
4 pet, šest muslimanskih predstavnika nije, iz neopravdanih razloga, prisustvovalo
5 skupštini, pa taj ekspeze nije usvojen, a falio je samo jedan muslimanski glas.

6 Pa se onda sjećam izlaganja gospodina Izetbegovića. To je bilo ono što
7 je dramatično odjeknulo u čitavoj Bosni i Hercegovini. Kada je kao predsjednik
8 predsjedništva... da nastavim?

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

10 SVEDOK: ...kao predsjednik predsjedništva, kao predsjednik najveće,
11 sveukupno najveće pa samim tim najveće muslimanske političke partije, izjavio sa
12 skupštinske govornice: "Žrtvovaćemo mir za suverenu Bosnu i Hercegovinu." To je
13 odjeknulo kao bomba. To je bila, zapravo, objava rata.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Najpre, želeo bi da Vas pitam nešto jer
15 moje pitanje se odnosilo na prisustvo gospodina Krajišnika u političkom savetu,
16 a Vi ste nam, kao primer - premda se to odnosilo na čitav niz stvari... - ali
17 ono što me interesuje je zašto je bio potreban gospodin Krajišnik da o tome
18 razgovarate?

19 O: Da iznese svoje utiske. Konačno, mi smo mislili da imamo i pravo da
20 budemo informisani iz prve ruke, a ne da to gledamo na televiziji i čitamo u
21 novinama. On je imao određenu i obavezu da..., ha, moralnu obavezu je imao! Niko
22 ga na to nije mogao prisiliti, ali mislili smo da je red da dođe da iz prve ruke
23 da svoja saznanja. Jer se vrlo često u tim pauzama... da nam prepriča sve ono i
24 što nismo mogli vidjeti na televiziji, da bismo stekli kompletnu sliku o čitavoj
25 situaciji.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li onda Vaš, odnosno poslednji deo
2 Vašeg odgovora, treba da shvatim da je deo političke debate vođen ne javno u
3 Skupštini, već da su sastanci poslanika Skupštine tokom pauze bili važni kako bi
4 se zauzeo stav? Da li tako treba da shvatim poslednji deo Vašeg odgovora?

5 O: Evo, navešću jedan primjer, ali nevezano uz gospodina Krajišnika.
6 Gospodin Karadžić je rekao na Savetu da su mu - pošto su muslimanski poslanici
7 bili svjesni da se ta inicijativa, dakle rad se može blokirati na ovaj način na
8 koji sam opisao - može blokirati u Skupštini, da su mu u pauzi rekli: "Ako Vi
9 ovo blokirate onda ćemo se mi zalagati za konfederativno uređenje zajedno sa
10 Slovenijom i Hrvatskom." To su bili nezvanični razgovori u holu.

11 Čak je bila i varijanta, nezvanična kažem, ali koju je gospodin Karadžić
12 prenosio kao dio atmosfere: da će se samo Muslimani i Hrvati odcijepiti i
13 priključiti Hrvatskoj. To je meni i dan danas nejasno kako su to mislili
14 izvesti.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čini mi se da sada mešate dve stvari. Ja
16 sam Vas pitao o sastancima poslanika Skupštine i shvatio sam da su to sastanci
17 poslanika iz jedne stranke, a Vi ste nam sada objasnili kakvi su bili razgovori
18 među strankama. Ja sam Vas pitao da li su ti sastanci, susreti gde su bili, na
19 kojima su prisustvovali poslanici u Skupštini koji su bili samo iz jedne
20 stranke, a naravno mislim na SDS - dakle, da li su ti sastanci bili važni kako
21 bi se donelo mišljenje, izabrao stav o stvarima o kojima se nije javno govorilo
22 tokom zasedanja Skupštine?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nekada da, a nekada ne. To su nezvanični i neformalni razgovori u
2 toku pauza zasjedanja, u hodnicima. Sve ovisi o tome ko kaže - dakle sa kakvom
3 specifičnom političkom težinom - i kome kaže. Ali zbog sveukupne atmosfere svega
4 toga što se dešavalo, mi smo jednostavno htjeli i voljeli da čujemo sve aspekte
5 toga što se dešavalo.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada govorite o razgovorima u kuloarima,
7 ali maločas ste govorili o sastanku poslanika Skupštine iz jedne stranke kojima
8 nije predsedavao gospodin Krajišnik, a to je nešto drugo od eventualnih,
9 povremenih susreta u hodnicima. Ovo su bili sastanci, dakle bili biste u jednoj
10 prostoriji, sobi iza zatvorenih vrata. Da li imate nekih ličnih saznanja o tome?
11 Ako ne, recite mi da nemate.

12 O: Nisam prisustvovao tim sastancima. Tim sastancima prisustvuju samo
13 poslanici. Klub poslanika Srpske demokratske stranke. I to je zvaničan stav i to
14 je ono što smo mogli da vidimo na televiziji. Jer se sa tim stavom javno
15 nastupalo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li time hoćete reći da ne znate kako
17 su vođeni ti sastanci? Vi ste nam rekli da gospodin Krajišnik nije predsedavao
18 tim sastancima. Kako to možete reći? Na temelju čega nam to kažete?

19 O: Na temelju Pravilnika o radu, konačno, to je uobičajena procedura u
20 radu tih grupa. Ja znam ko je tada bio predsednik. Mislim da je to bio

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predsednik profesor doktor Vojislav Maksimović i on je po pravilu trebao tome da
2 predsjedava. Ja ga nikad nisam vidio da predsjedava, nikad nisam ušao u tu
3 prostoriju, ali po prirodi stvari, po logici, po pravilniku, po... - ako sam
4 jasan -

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A Vi nemate nikakvih informacija o tome
6 kako su se odigrali ti sastanci?

7 O: Ne, nemam.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na tim odgovorima.

9 Da li na temelju pitanja sudija žele strane da postave dodatna pitanja?

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja imam jedno pitanje koje proizilazi iz
11 unakrsnog ispitivanja gospodina Harmona.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja sam to trebao zapravo ranije da
13 Vas pitam gospodine Josse. Izvinjavam se zbog toga. Dakle sad imate svoja
14 pitanja.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Da, imajući na umu koliko je bilo kratko
16 unakrsno ispitivanje, pretpostavio sam da to radite i uz dužno poštovanje, čini
17 mi se da je to veoma razumno bilo sa Vaše strane.

18 Dodatno ispituje g. Josse:

19 [Branilac ispituje putem prevodioca]

20 P: Postavljeno Vam je pitanje o tome da li ste prisustvovali sednicama
21 predsjedništva bosanskih Srba i rekli ste nam da niste prisustvovali tim

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sednicama. Recite nam da li ste prisustvovali sednicama skupštine Republike
2 Srpske?

3 O: Kao posmatrač i kada su se održavali na Palama, vrlo često.

4 P: Da li biste mogli da nam kažete koliko puta ste prisustvovali tim
5 sednicama?

6 O: Pet, šest, sedam, osam, eto tako. Uglavnom onima kojima sam bio u
7 prilici da zbog svojih poslova prisustvujem, a nisu bili daleko.

8 P: Želeo bi da Vas pitam nešto o sledećem: postavljena su Vam pitanja o
9 Vašim saznanjima o ljudima koji su bili zatočeni u sportskoj hali na Palama, i
10 Vi ste nam rekli premda nemate direktnih saznanja o tome, iz prve ruke, Vi ste
11 nam rekli da ste razgovarali sa nekime ko jeste imao saznanje iz prve ruke o
12 tome i onda ste rekli koja je bila uloga tih osoba u zatočavanju tih pojedinaca.
13 Odgovorite mi sa da ili ne. Da li biste mogli da navedete ime te osobe?

14 O: Zvao se Stevica, živio je na Palama, ne mogu sad tačno da mu se
15 sjetim prezimena. Poginuo je pred kraj rata, ali znam da je bio sportista i
16 poznavao sam ga dosta dobro. Ne mogu sad tačno prezimena da se sjetim, ali mogu
17 Vam ga dostaviti ako... naknadno. Stevan.

18 P: Vratimo se sada na jednu drugu temu o kojoj bi želeo da Vas ispitam,
19 a to je konkretno pitanje zasedanja skupštine Republike Srpske. O kom vremenskom
20 razdoblju govorimo? Dakle, o kom vremenskom razdoblju govorimo kada govorimo o
21 ovim prilikama kada ste Vi prisustvovali sednicama?

22 O: Prisustvovao sam jednoj ili dve sednice možda u ... 1991. godine,
23 dakle prije izbijanja sukoba. A ove ostale od 1992. do 1995. Čak i posle rata,

24

25

26

27

28

29

30

1 kad su se ovi prvi višestranački izbori posle rata, znam da su često bili u
2 hotelu Bistrici na Jahorini i bio sam prisutan. Nekih se sad sjećam i mogu Vam
3 ih nabrojati.

4 P: Neću Vas ispitivati o tome, hvala.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Nemam više pitanja časnih Sude.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon?

7 Dalje unakrsno ispituje g. Harmon:

8 P: Gospodine Divčiću, sudija Orije Vam je postavio pitanje o 600 ljudi
9 koji su bili vojno sposobni ljudi, koji su bili dovedeni u Bratunac i zatočeni u
10 sportskoj hali. Možete li nam molim Vas reći koja je razdaljina između sportske
11 hale i zgrade Kikinda?

12 O: Tri, četiri kilometra.

13 P: A razdaljina između hotela Panorama i sportske hale?

14 O: Dva, tri.

15 P: Da li je pored sportske hale bila stanica policije?

16 O: Neposredno uz.

17 P: Koja je razdaljina između policijske stanice i sportske hale?

18 O: Ulica ih dijeli.

19 P: Hvala.

20 G. HARMON: [simultani prevod] Nemamo više pitanja.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Divčiću, ovime je završen Vaš
22 iskaz pred ovim Sudom. Ja Vam se puno zahvaljujem što ste došli u Hag i što ste

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 odgovorili na pitanja obeju strana i Pretresnog veća. Želim Vam srećan povratak
2 kući.

3 SVEDOK: Hvala.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim poslužitelja da izvede gospodina
5 Divčića iz sudnice.

6 [Svedok se povlači]

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse.

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Mogu li da pokrenem jedno kraće
9 proceduralno pitanje koje proizilazi upravo iz ovoga što se desilo? Ja sam
10 primetio da se isto desilo i sa prethodnim svedokom, gospodinom Vasićem. Ne bih
11 rekao da je ovo veoma važno, ali mislim da je vredno pomena i da Pretresno veće
12 razjasni stanje stvari.

13 Po našem mišljenju, nakon pitanja sudija bi najpre Tužilaštvo trebalo da
14 postavlja pitanja, a tek onda Odbrana. Dakle strana koja poziva svedoka treba da
15 ima pravo da bude poslednja koja postavlja pitanja dok god pitanja proizilaze
16 bilo iz unakrsnog ispitivanja Tužilaštva ili pitanja sudija. Po našem mišljenju,
17 to bi trebao biti ispravan postupak od sada pa nadalje.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Mi ćemo o tome razmisliti
19 gospodine Josse. Tu i tamo Vi nam kažete da, budući da dolazite iz jednog
20 pravnog sistema, da imate poteškoća da se snađete u ovom sistemu. Vi morate
21 imati na umu da ja dolazim iz jednog sistema, a zapravo, celo Pretresno veće

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je iz sistema u kome sudije vode ispitivanje svedoka uz pomoć strana. Tako da
2 Vašu sugestiju primam k znanju. Razmisliću o tome i ukoliko se složim sa Vama...
3 - zašto se ne bih složio sa Vama? - onda ćemo prihvatiti Vaš predlog.

4 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja nemam sumnje u to da će Pretresno veće
5 dopustiti da mi postavljamo pitanja ukoliko želimo i nakon pitanja Tužilaštva,
6 ali mislim da bi bilo bolje da Vi donesete konačnu odluku i da to bude
7 procedura.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja se u potpunosti slažem sa Vama i
9 imate pravo očekivati da ćemo doneti odluku.

10 [Sudije većaju]

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imamo više nerešenih proceduralnih
12 pitanja. Pretresno veće nije očekivalo naravno da će unakrsno ispitivanje biti
13 tako kratko tako da nakon predstojeće pauze mi ćemo se pozabaviti tim
14 proceduralnim pitanjima. Ja sad nemam pred sobom ono šta mi treba kako bismo se
15 mogli time baviti tako da predlažem da sada napravimo uobičajenu pauzu i da onda
16 se od petnaest do jedan bavimo proceduralnim pitanjima.

17 G. HARMON: [simultani prevod] U redu. Mi bismo želeli da se bavimo i
18 nerešenim pitanjem gospodina Davidovića.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Upravo sam na to mislio između ostalog.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ima i drugih pitanja poput... možda ne bismo trebali o tome sada da govorimo već
2 koliko se sećam, već je 3. novembar bio rok za dostavljanje imena veštaka ili
3 makar da obaveste Pretresno veće o izveštajima veštaka. Dakle, Pretresno veće
4 interesuje da li je ostvaren potrebnii napredak u tom smislu kako ne bismo bili
5 zatečeni 3. novembra.

6 Dakle, to su stvari o kojima bi želeo da razgovaramo nakon pauze od 25
7 minuta. Dakle, nastavićemo u petnaest do jedan.

8 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

9 ... Početak pauze u 12.18h

10 ... Sednica nastavljena u 12.55h

11 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

12 Izvolite sestii.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Najpre bi želeo da govorim o dokaznim
14 predmetima koji su ponuđeni na osvajanje tokom iskaza svedoka Vasića. Brojevi su
15 već dodeljeni dokumentima od P945 do P959. Možete kasnije proveriti na spisku
16 koji će dostaviti sekretar kako su konkretno ovi dokazni predmeti opisani, ali
17 to su dakle dokazi kojima je već dodeljen broj.

18 Imamo jedno pitanje u vezi dokaznog predmeta P954. Reč je o
19 kontekstualnom dokumentu koji nije predočen posredstvom svedoka Vasića, ali mi
20 smo dobili smo verziju na B/H/S-u. Reč je o etničkom sastavu naselja, mesta u
21 Bosni i Hercegovini.

22 Gospodine Tieger, mislim da još uvek nemamo prevod na engleskom?

23 G. TIEGER: [simultani prevod] U pravu ste. Još uvek nemamo taj prevod,
24 ali nastojimo da dobijemo prevod ranije moguće.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, tu stoji "narod Bosne i
2 Hercegovine, etnička podjela stanovništva u naseobinama, državni biro za
3 statistiku Zagreb, /u engleskom transkriptu: 1995/" - tako piše na mom spisku,
4 ali nema prevod na engleskom. Iznenaden sam da imam ovde Zagreb, a koliko ja
5 znam, Zagreb je u Hrvatskoj; i da, dakle, državni biro 1995. godine dostavlja
6 podatke za stanovništvo Bosne i Hercegovine. No, možda je to tačno. Ja Vam
7 jednostavno skrećem pažnju na to i nikakva odluka neće biti doneta o usvajanju
8 tog dokumenta dok ne dobijemo prevod.

9 Dakle, uz izuzeće 954 želeo bi da čujem da li Odbrana ima prigovor na
10 usvajanje dokaznih predmeta P945 pa sve do P959, zaključno s time?

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne, časni Sude.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, nema prigovora. Ovi dokazni
13 predmeti, uz izuzeće P954, se usvajaju u spis.

14 Sad imamo još par dokaznih predmeta koji još uvek nisu dobili brojeve.
15 Najpre je to odluka o razrešavanju dužnosti Vasića sa položaja direktora
16 direktorata za puteve Republike Srpske. To je P960?

17 SEKRETAR: [simultani prevod] Da.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prevod sa tačkom 1.

19 Zatim imamo i novinski članak iz Glasa od 2. juna naslovljen "Sposobni
20 da se branimo". Sastavio je članak S. Rizvić.

21 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P961. A prevod na engleskom će
22 biti

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P961.1.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zatim članak iz "Glasa" od 3. juna:

3 "Ljudi su armija", autor D.R.?

4 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P962, a prevod P962.1.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

6 Članak iz Glasa od 8. juna "Rođeni u ratu" gospodina Reljića.

7 SEKRETAR: [simultani prevod] P963, a prevod P963.1.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Posljednje, video snimka skupa podrške

9 Radovanu Karadžiću, generalu Mladiću, Martiću i srpskim oficirima. Video,

10 Tajništvo?

11 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P964, časni Sude.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imamo li transkript te video snimke na

13 B/H/S-u ili ne? Ili ga imamo samo...

14 SEKRETAR: [simultani prevod] Samo na engleskom.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...samo na engleskom. To nije u

16 transkriptu. Koliko se ja sjećam, nije preveden, ali tada smo rekli, s obzirom

17 da će zapisnik biti u spisu naime - govorilo se konkretno o zapisniku na

18 sjednici, o tom zapisniku sa sastanka - dakle na taj način ako to bude trebalo

19 žalbenom vijeću, moći će to pronaći. To je na isti način dostupno i javnosti,

20 verzija na B/H/S-u. Originalna video snimka je na B/H/S-u. Ja bih se ipak radije

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 držao pravila da dokazni materijal mora biti raspoloživ na oba jezika.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] U redu, mi ćemo se pobrinuti za to.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još uvijek čekam prijevod, ustvari
4 verziju B/H/S-a transkripta tog videa i privremeno bi taj transkript ustvari
5 video snimka je P964, a transkript bi onda bio P964A, za original na B/H/S-u
6 koji tek trebamo dobiti, a P964A.1 za engleski prijevod toga.

7 Ne znam da li Odbrana inzistira na tome da se odluka o uvrštavanju
8 odgodi do prihvaćanja verzije na B/H/S-u?

9 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne znam. Da pitam gospodina Krajišnika?

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čekajte. Drugi način je da mi to
11 uvrstimo u spis, ali da Obrana pridrží pravo da nam se obrati sa molbom da
12 razmotrimo svoju odluku ako bude problema sa verzijom na B/H/S. To je samo moj
13 savjet.

14 G. JOSSE: /nedostaje simultani prevod/

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je samo moj savjet.

16 [Odbrana i optuženi se savjetuju]

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse.

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja sam bio svjestan onoga što brine
19 gospodina Krajišnika, mislim da sam to jučer i spomenuo. Mislim da se gospodin
20 Tieger pobrinuo za to. Gospodin Krajišnik je želio vidjeti cijeli video, a
21 mislim da je gospodin Tieger rekao da će pokazati ono što oni imaju u cijelosti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ako je to stvarno takva situacija onda je jasno, više se nema što tu napraviti,
2 ali ja bih zatražio... Mogu se kasnije raspitati. Naime, zanima me kako to da
3 Tužilaštvo ima samo jedan dio video-snimke, a ne i ostatak.

4 Što se pak prevoda tiče, mi nemamo prigovora na uvrštavanje toga jer smo
5 mi to svi vidjeli, a to uključuje i mog klijenta.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A ni uvrštavanje same video-snimke ne bi
7 ni na koji način predstavljalo problem u slučaju postavljanja novog zahtjeva za
8 uvrštavanje u spis bilo kog drugog dijela te video snimke u spis, jer koliko se
9 sjećam da je ono bitno što je bilo, bilo ono što je govorio gospodin Vasić i
10 nešto što su još drugi... U svakom slučaju, mogućnost da ćemo gospodina Vasića
11 ponovo dovoditi ovamo da se uvrsti još neki dio video snimke, mislim da ne
12 postoji velika šansa za to.

13 G. JOSSE: [simultani prevod] I ja se slažem. Ako mi Tužilaštvo na neki
14 zvaničan način može staviti na znanje kako je došlo do tog da oni imaju samo taj
15 izvadak onda...

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Mi bismo vrlo rado surađivali u najvećoj
17 mjeri, ali nisam siguran da sam spreman govoriti o tome kako smo došli do nečeg.
18 Moram reći, pod jedan, da nije ništa neobično u tome da mi imamo samo jedan dio
19 snimke nekog događaja koji je duže trajao, a pod dva, ako mi imamo još dijelova
20 tog govora i ako sam ja nešto pogriješio onda ćemo se naravno obratiti

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zastupnicima Obrane.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako doista postoji još neki dio koji
3 nije objelodanjen Odbrani, a mogao bi biti, onda bi oni trebali imati priliku da
4 to pogledaju ako žele, a na primjer ako Vi ne znate šta se tamo nalazi onda ne
5 možete znati da li ima oslobađajućeg materijala, a ja pretpostavljam da Odbranu
6 zapravo zanima da li tamo ima oslobađajućeg materijala.

7 G. JOSSE: [simultani prevod] Tako je časni Sude. Osim toga, Veće, znate
8 gospodin Krajišnik takve stvari ne traži ako ga stvarno ne zanima da to vidi. On
9 je to zamolio jučer i ponovio danas. Mislim da je to razuman razlog i ja
10 podržavam njegovu želju.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja mislim da bi se ovo sigurno moralo
12 moći riješiti izvan sudnice. Ako Veće bude moralo intervenirati mi ćemo čuti to
13 od strana.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Nema spora. Mi ćemo se pobrinuti za to.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ima li prigovora od strane Obrane na
16 uvrštavanje u spis dokumenata koji su dobili brojeve P960 pa sve do P964A,
17 uključujući sve prijevode?

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Nema.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Ti su dokumenti dakle uvršteni u
20 spis.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Sada bih htio proći kroz spisak Odbrane. Dodijeljeni su brojevi
2 dokumentima D70 do D72. Mi ne možemo doneti za sada odluku po dokumentima D70 i
3 D72 jer imamo samo primjerke na B/H/S-u. Čekamo da budu prevedeni na engleski,
4 ali bismo mogli doneti odluku o dokumentu D71.

5 [Pretnesno veće i sekretar se savetuju]

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, mogli bismo doneti odluku o D71.
7 To je pismo ambasadora Wenera Wnendta iz januara 2005. Prevod na engleskom je
8 raspoloživ. Da li Tužilaštvo ima kakvih prigovora?

9 Gospodine Tieger, možda ćete se sjetiti?! - to je jedan od dokumenata iz
10 onog svežnja, dokumenata koje je gospodin Vasić donosio.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja sam samo išao provjeriti koji je koji.
12 Ako sam dobro razumeo, to je onaj dokument koji je bio korišten u sudnici koji
13 je pokazan svedoku i za koji smo dobili prevod.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne. Prevod na engleski je već postojao.
15 Pismo na engleskom.

16 Onda je jedino što moramo napraviti... molim tajnika da mi dâ te
17 primjerke, naime imamo nekoliko različitih primjeraka istog pisma. Kao što sam
18 jučer rekao treba odabrati jedan da vidimo koji je onaj pravi koji je ušao u
19 spis.

20 Imamo samo jedan primjerak na B/H/S-u. Taj će primjerak dobiti broj...
21 ja ne znam šta je tu original ni šta je prevod, pretpostavljam da je engleska
22 verzija bio original - dakle to će biti D71, a ja ću sada odabrati onu

23

24

25

26

27

28

29

30

1 najčitljiviju kopiju. Dakle, verzija na B/H/S-u će dobiti broj D71.1.

2 Zatim imamo cijeli niz dokumenata. Ako na brzinu pročitamo o čemu se
3 radi... Zamolit ću tajnika da dodijeli brojeve smjernice za rad opštinskih
4 kriznih štabova iz 26. aprila 1992.

5 SEKRETAR: [simultani prevod] D73.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sljedeći, zaključci za Ratne štabove
7 Autonomne regije Krajine.

8 SEKRETAR: [simultani prevod] D74.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sljedeći brojevi se dodjeljuju
10 privremeno. Tu imamo nekoliko odluka ili rješenja, a pretpostavljam da su oni
11 uključeni u materijal ispod tabulatora 33 materijala Tužilaštva. Dakle, tu sada
12 pozivam strane da vide da li su te odluke ili rješenja sadržane negdje u
13 materijalu Tužilaštva, jer je pod tabulatorom 33 cijeli onaj svežanj vezan za
14 Prnjavor koji je uvršten u potpunosti.

15 Dakle, prva odluka o podizanju mjera vezanih za složenu političko-
16 bezbjednosnu situaciju na teritoriji Prnjavora 15. oktobar.

17 SEKRETAR: [simultani prevod] D75.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Privremeno.

19 Zatim odluka o oduzimanju privatnog lovačkog oružja.

20 SEKRETAR: [simultani prevod] D76.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zatim, odluka o rješenju o privremenom
22 oduzimanju imovine 23. jun 1992.

23 SEKRETAR: [simultani prevod] D77.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nalog policije za dozvoljen rad
2 restorana, 18. avgusta 1992.

3 SEKRETAR: [simultani prevod] D78.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zatim odluka o organiziranom kretanju
5 izbjeglica koje nisu lojalne Republici Srpskoj, 19. jun?

6 SEKRETAR: [simultani prevod] D79.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zaključci vezani za Krizni štab koji je
8 promoviran u najviši organ vlasti Autonomne regije Krajina, 26. maj 1992.?

9 SEKRETAR: [simultani prevod] D80.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sljedeći, i taj dokument više nije dio
11 tabulatora 4 Odbrane. Dakle to je vojni indeks zamenika komandanta jedinice
12 Vukovi, gospodina Mire /?Skirac/?

13 SEKRETAR: [simultani prevod] D81.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zatim imamo svežanj radnih listova i
15 umrlica, koji bi onda dobili broj 82 i onda A, B, C i tako dalje. Riječ je o
16 umrlici od 23. jula 1992. Zatim, rodnom listu od 5. septembra 1994., rodnom
17 listu od 12. januara 2000.; zatim umrlica od 20. jula 1992. i koja nosi broj
18 8281 i zatim umrlica od 20. jula 1992.; umrlica također od 20. jula 1992. koja
19 nosi referentni broj 8283. Slična umrlica, isti datum 8284 i još jedna umrlica
20 od 29. novembra 1993.

21 Tajniče, to će biti brojevi?

22 SEKRETAR: [simultani prevod] 82 od A do H.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A strane još moraju pogledati onaj
2 spisak, taj spisak toga tajništva.

3 Na redu su zatim fotografije muslimanskih rovova i bunkera u Lišnju 15.
4 juna 1992.?

5 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti D83.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Osude osoba svih narodnosti za
7 nezakonito posjedovanje oružja i druge zločine.

8 SEKRETAR: [simultani prevod] D84.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dokumenti za slobodu kretanja tokom
10 1992., 1993. i 1994.?

11 SEKRETAR: [simultani prevod] D85.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zaključci Kriznog štaba za zaštitu
13 džamije 23. jun 1992.?

14 SEKRETAR: [simultani prevod] D86.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zapisnici sastanaka između muslimanske
16 organizacije *Merhamet* i UNHCR-a, bar tako piše. Tu je datum 30. oktobra 1995.?

17 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti D87.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Spisak osoba koje su bile prisutne na
19 sjednicama skupština opštine?

20 SEKRETAR: [simultani prevod] D88.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To imamo samo u verziji na B/H/S-u.

22 Mi ovim odlukama u vezi sa ovim dokumentima ne možemo doneti odluku, ali
23 smo im barem dodijelili privremene brojeve. Sada strane imaju priliku da

24

25

26

27

28

29

30

1 razmotre... Naravno prikazani su svedoku, o njima je svedočio dakle, trebali bi
2 ući u spis.

3 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja nisam spomenuo CD sprovoda.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja nisam zaboravio na to časni Sude kao ni
6 tajnik. Veće je to pogledalo.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Nisam siguran da li je to uopšte poslano na
9 prevod zbog nečeg što sam saznao kasnije, naime, da smo mi ti koji bismo trebali
10 napraviti transkript i predati ga službi za prevode. Mi smo organizirali da se
11 to napravi. To mora ići na prevod jer mi želimo da se to uvrsti.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] S obzirom da je to tako povezano sa ovim
13 umrlicama ja bih predložio da se dodijeli broj 82 i slovo...

14 SEKRETAR: [simultani prevod] I. Časni Sude, 82I.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A...

16 SEKRETAR: [simultani prevod] A transkript bi bio 82I. A prevod na
17 engleski 82I.A.1.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] No, mi ćemo konačnu odluku donijeti tek
19 kada dobijemo prevode.

20 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala na Vašem razumijevanju u vezi sa
21 ovim.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A sada razno. Ali imamo samo nekoliko
23 stavki.

24 Mislim da je Odbrana najavila da će dalje moći govoriti o pitanju
25 Davidovića, ako to možemo tako reći kada nastavi sa izvođenjem njihovih

26

27

28

29

30

1 dokaza. Gospodin Stewart ili gospodin Josse, ne znam ko će biti...

2 G. STEWART: [simultani prevod] Svejedno je. Mi se zajedno bavimo time.

3 Dakle časni Sude, mislim da je Odbrana samo najavila da će moći dodatno
4 komentirati pitanje Davidovića nakon što smo počeli sa izvođenjem dokaza, ali ne
5 i kada. Mi sada još uvijek radimo na tome, ali postoje određena ograničenja u
6 vezi s time koliko vremena tome možemo posvetiti, posebno koliko advokati mogu.
7 Međutim, mi smo radili na tome, zadavali smo to nekima drugima, ta zaduženja. Ja
8 sam nedavno razgovarao sa gospodinom Josseom o tome. Neki napredak jeste
9 postignut. Međutim, ako me pitate da li je do kraja sprovedeno razmatranje, što
10 je nešto što ja imam namjeru u potpunosti istražiti i zatim se pozabaviti sa
11 onim što je Tužiteljstvo bilo izložilo kao svoj razlog za zabrinutost, onda
12 nažalost moram reći da moj potpuni odgovor možete čuti tek kasnije u budućnosti.

13 [Sudije većaju]

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dajemo nalog Odbrani da svoj odgovor
15 dostavi 15. novembra, a ne kasnije, osim naravno ako nema /prevod engleskog
16 transkripta: "opravdanog razloga"/.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Da li taj opravdani razlog podrazumijeva
18 i da postoje neke druge stvari kojima se Odbrana obavezno mora baviti?

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Valjan razlog je uvijek valjan u ovoj
20 sudnici. Vi to valjda znate gospodine Stewart.

21 Sljedeće pitanje je da li bi nam Odbrana mogla dati neku naznaku da li
22 postoji neki razlog da se sumnja da neće moći odgovoriti do 3. novembra vezano

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 za vještake?

2 G. STEWART: [simultani prevod] Da, nažalost isti razlog kao i ovaj
3 maloprije. Mi jednostavno, s obzirom na sve ono što moramo raditi, uključujući i
4 one stvari koje sam prije nekoliko dana spomenuo, što smo izričito spomenuli
5 Veću kada smo tražili produženje rokova, a od kojih su neki još uvijek, ne da
6 nisu rešeni nego ih se nije ni počelo rješavati, časni Sude, veoma je mala
7 vjerovatnost da ćemo mi to moći učiniti do tog datuma. Ima nekih drugih stvari
8 kojima jednostavno moramo posvetiti prioritarnu pažnju, uz najveće dužno
9 poštovanje.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vam nešto kažem. Mi smo ovog
11 tjedna proveli u sudnici, od raspoloživih 16 sati, imali priliku da saslušamo
12 dva svedoka koja su oba bila zakazana za po četiri sata. Mi smo iskoristili
13 manje od 12. Čini se da je za sljedeći tjedan, a radi se opet o kraćem tjednu od
14 samo četiri dana, dakle, prema rasporedu, naći ćemo se u sličnoj situaciji, čini
15 se... Veće želi veoma jasno naglasiti da na ovaj način dalje nećemo raditi. Veće
16 je odobrilo određeno vreme Odbrani da, da tako kažemo, zagrije mašinu, da se
17 zalaufa, ali pri tom Veće nije smatralo da će Odbrana, da će tvrdnje Odbrane
18 vezane uz to koliko je vremena njima potrebno biti ono što će određivati kojim
19 tempom će se suđenje odvijati.

20 Veće će dobar deo sutrašnjeg jutra provesti baveći se upravo tim
21 pitanjima. Među stvarima koje su na našem dnevnom redu je pažljivije praćenje
22 kako teče priprema izvođenja dokaza Odbrane, dakle kakav je napredak u vezi

23

24

25

26

27

28

29

30

1 s time postignut. Razmišljamo čak o mjerama kao što je i davanje naloga Odbrani
2 da u najskorije vrijeme dostavi spisak svedoka koji će Veću dati bolji utisak
3 toga koja zapravo jeste argumentacija koju Odbrana želi izložiti, koja je
4 njihova teza. Tako da će Odbrana jednostavno morati donijeti neke odluke,
5 izabrati što će.

6 Jer je Veće zabrinuto situacijom kakva je sada. I Veće nema nameru
7 prihvatiti to da se svi zakazani dogovoreni rokovi... - a kod argumentacije koju
8 čujemo od Odbrane, u tome se jako puno pažnje posvećuje onome što nismo
9 odobrili, a ne baš puno pažnje je posvećeno fleksibilnosti koje je ovo Veće
10 pokazalo te dodatno vreme. Iako, po mišljenju Odbrane ono nije dovoljno.

11 Na primer, dodatno vreme je također bilo odobreno od strane Veća. Uzmimo
12 na primer veštaka. Ne kažem da se radi o jednostavnom pitanju, ali je to jedno
13 relativno jednostavno pitanje. To je pitanje koje oduzima relativno malo
14 vremena. Ne kažem pritom da ne oduzima ništa vremena. Veće nije spremno kada se
15 govori o takvom spisku veštaka da kaže ako ne može 3. novembra onda 30.
16 novembra, ako ne tada onda 15. decembra, ako ne tada onda opet 15. januara. U
17 jednom trenutku Veće će reći, ako ne dobijemo spisak do tog i tog datuma, onda
18 neće biti ni veštaka. Kao što sam već rekao, Veće će sutra posvetiti dovoljno
19 vremena da se detaljnije, dublje pozabavimo tim pitanjem, a Odbrana bi se
20 trebala, kao prvo, pripremiti da vidi da li se može popuniti sljedeći tjedan,
21 bilo svedocima koji se nalaze negde u blizini ili već nečim drugim. I Veće će na
22 kraju početkom sledećeg tjedna saopćiti stranama rezultate našeg razmatranja.

23 G. STEWART: [simultani prevod] Uz dužno poštovanje, da li biste htjeli
24
25
26
27
28
29
30

1 saslušati Odbranu u vezi sa jednom ili dvije tačke?

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da budemo sasvim iskreni, gospodine
3 Stewart, Veće je saslušalo argumentaciju Odbrane u vezi sa produženjem rokova u
4 celom nizu navrata. Ako ima nešto novo što nam želite u ovom trenutku dodati,
5 izvolite.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude, radi se o sledećem: imam
7 nameru reći, ja lično, govorim sada lično, imam svaki razlog da smatram da sam
8 zaveden i prevaren od strane ove institucije. I ovakvu jednu jaku tvrdnju mogu
9 obrazložiti.

10 Kada smo prvo počeli raditi na ovom predmetu, rečeno mi je da se očekuje
11 da bi suđenje moglo početi negdje početkom decembra 2003. godine. Nemoguće je
12 shvatiti kako mi je to moglo biti rečeno uz punu odgovornost i pri punoj
13 savjesti, a ja sam svoje procjene zasnivao upravo na tome što mi je tada rečeno,
14 nemoguće je da sam ja mogao biti spreman za to. Također mi je rečeno...

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, moram Vas prekinuti.
16 Ovo meni ne zvuči kao nešto novo. Vi ste u ranijim situacijama rekli da na
17 temelju toga što ste čuli tada, da ste Vi tada stekli utisak koji je bio
18 pogrešan i da ste krivili one koji su Vam te informacije dali zbog toga što su
19 Vas zaveli. To nije ništa novo.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Onda ću se pozabaviti nečim drugim.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Meni je izričito rečeno i ja sam povjerovao, jer sam se raspitao, da će
2 raspored omogućiti nam pauze, jer sam se jasno izjasnio da kao advokat koji ima
3 svoju praksu, da mi treba takva pauza. Bilo mi je rečeno da će to i biti moguće.
4 Nije se dogodilo i to je meni stvorilo velike poteškoće.

5 Da ažuriram stvari, na spisku koji sam dao Veću, žao mi je, neugodno mi
6 je što to moram raditi, ali molim da se to uzme u obzir. Moja je dužnost kao
7 advokata koji vodi ovaj predmet da dostavim jedan izvještaj koji se tiče
8 završetka određene faze. Imam 120 dana da to napravim, 90 dana je proteklo od
9 22. jula. Jako puno vremena je bilo vezano za ovu prethodnu fazu.

10 Veliki dio mog tima dobiva plaću unapred. Ja ne. Ja se pitam da li ima
11 drugih ljudi u ovoj sudnici koji su morali čekati nekoliko mjeseci, to jest,
12 plaća im kasni nekoliko mjeseci. To je dio moje odgovornosti prema timu i prema
13 sebi. Ja moram pronaći vreme i za to. Ja to sada iznosim. Zašto Veće misli da je
14 moje pitanje retoričko? Zbog čega Veće misli da ja stalno odgađam tu stvar osim
15 zbog toga što moram? Da sam imao, to jest ja sam imao i zbog toga se nisam mogao
16 baviti time, drugih hitnih stvari koje su mi onemogućavale -

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moram da Vas prekinem gospodine Stewart.
2 Ova stvar je nova u meri u kojoj se odnosi na proteklih par meseci, ali nije
3 nova u smislu da je ovo problem o kojem ste nam već više puta govorili. Jasno mi
4 je da se situacija nije promenila u proteklih nekoliko meseci.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Vi niste odgovorili na to. Niste
6 odgovorili ni na ono što sam rekao pre par dana niti ranije. Ja stalno pokrećem
7 ovo pitanje i Vi stalno ignorišete to pitanje i ostavljate to po strani kao da
8 to nije deo istinskog, realnog sveta. Vi ne posvećujete dovoljno interesovanje i
9 pažnju Odbrani. Vi se ne interesujete na koji način se te stvari odražavaju na
10 Odbranu i to je bilo stanje stvari tokom celog ovog postupka; i usled toga Vi
11 nama stalno namećete užasni teret koji ima šokantni rezultat koji smo mogli
12 videti tokom proteklih nekoliko meseci i pri kraju izvođenja dokaza. Tim Odbrane
13 se jednostavno ne može više nositi sa time.

14 Mi imamo čitav duži niz takvih stvari. Mi imamo hiljade i hiljade
15 stranica transkripta - mi jednostavno nemamo vremena da ih pročitamo, nemamo
16 vremena da se vraćamo na to, nemamo vremena za takve stvari. Dosijee koje smo
17 dobili, koje dobivamo jedne za drugim, iz jula meseca, bilo je nemoguće... -
18 gospođica Loucas nije imala vremena da ih pogleda. Ni ja nisam imao vremena,
19 niko verovatno nema vremena da pogleda tako nešto u timu Odbrane i situacija je
20 sve gora i gora. I Vi se pitate zašto ne radimo takve stvari. Pa odgovor je zato

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 što jednostavno ne možemo. Vi tražite od nas da uradimo suviše stvari, suviše
2 brzo, a stvari su sve gore i gore. To se jednostavno nagomilava i nagomilava i
3 ne možemo se nositi sa time. I neprijatne situacije o kojima sam govorio jutros,
4 to su stvari kojima se moramo baviti, to je deo mog zadatka kao glavnog
5 zastupnika i to je deo moje odgovornosti.

6 Vi, uz svo dužno poštovanje, Vi morate da na neki bolji način, da imamo
7 neki bolji postupak, način rada. Jedno vreme je bilo razmatrano da imamo pauzu
8 svakih pet nedelja. Pa to je onda prestalo. Onda stalno se vrši pritisak na nas.
9 Poslednjih meseci izvođenja dokaza Tužilaštva su bili veoma teški za nas.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čini mi se da Vi ponavljate ono što smo
11 već čuli ranije.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Ali ovog puta nas saslušajte gospodine.
13 Nemojte da tražite od mene da stalno ponavljam jedno te isto.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Vi krivite Pretresno
15 veće da ne posvećuje pažnju i ne odgovaram na to što nam kažete.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Da, to je upravo ono što ja kažem.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ću reći par reči pre nego što
18 završimo pretres.

19 Pretresno veće naravno provodi puno vremena baveći se razmatranjem toga
20 šta je pravično, a šta nije prema Odbrani. Pretresno veće je namerno odlučilo,
21 kao što ste već videli iz naših ranijih odluka, da radimo na temelju procena
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 šta je potrebno za pripremu Odbrane. Mi nećemo, a možda je to Vaše očekivanje, a
2 to biste onda morali zaboraviti, mi nećemo preispitivati način na koji tim
3 Odbrane provodi vreme baveći se administrativnim pitanjima, veštacima i tako
4 dalje. Mislim da Vi ne biste ni želeli da se mi time bavimo.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Ali mi želimo da nas čujete. Mi ne želimo
6 da se Vi bavite nekim nepotrebnim pojedinostima, ali...

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, molim...

8 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinjavam se ...

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...da me ne prekidate.

10 G. STEWART: [simultani prevod] ...časni Sude.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Saslušati je nešto drugo u odnosu na
12 proceniti, prosuditi da je pravično da provedemo tri i po dana baveći se
13 administrativnim pitanjima zato što bi bilo nepravično za osobu X da ne dobije
14 novac i da onda osoba Y može da sačeka par dana i da bi onda bila... bio
15 prioritet da veštaci, zapravo veštaci bi trebalo da budu prioritet u pripremi
16 svedoka.

17 Mi Vas pažljivo saslušavamo i, kao što sam već rekao, mi smo puno pažnje
18 posvetili onim situacijama kada nismo udovoljili Vašem zahtevu. Nije tačno da
19 Vam nikada nismo izašli u susret ili makar delimično, kada ste to tražili. Ali,
20 na posletku, činjenica da Pretresno veće nije odobrilo vreme koje traži Odbrana,
21 a ako sam ispravno shvatio Odbrana smatra da Pretresno veće ne dozvoljava

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Odbrani, nije dopustilo vremenski rok, ono što bi bio apsolutni minimum da se
2 predoči Odbrana. Dakle, tako mi shvatamo da je stav tima Odbrane, zastupnika
3 Odbrane. To ne znači da Vas mi nismo saslušali. Pretresno veće ima svoje
4 odgovornosti i prosuđuje šta je potrebno za pripremu izvođenja dokaza Odbrane.

5 O tome ćemo dalje raspravljati sutra ujutru, kao što sam rekao...

6 G. STEWART: [simultani prevod] Mogu li Vas nešto pitati?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

8 G. STEWART: [simultani prevod] U čemu je svrha sutrašnjeg sastanka o
9 kojem govorite?

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, izvolite?

11 G. STEWART: [simultani prevod] Ako Vi ne želite da dobijete bilo kakve
12 informacije od Odbrane u vezi zahteva za dodatno vreme.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da sam Vam dao priliku da dodate,
14 kažete bilo šta na ono što ste već rekli. Ja sam konstatovao da većina onoga što
15 ste već rekli nije bilo novo ili pak samo relativno novo. Sutra ćemo se
16 susresti...

17 G. STEWART: [simultani prevod] Da li samo sudije ili se svi nalazimo? To
18 mi nije jasno.

19 [Sudije većaju]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sutrašnji sastanak će biti sastanak samo
21 sudija. Hteo sam samo da kažem da ćemo doneti dalje odluke, uputstva, pružiti
22 Vam pomoć po pitanju nekih praktičnih stvari, da ćemo to saopštiti početkom
23 sledeće nedelje, a time ćemo se baviti sutra.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ali ja danas nisam došao spreman da se
2 bavim ovim pitanjem. Vi kažete da nam je bila pružena mogućnost da dodam mnoge
3 elemente, da predočim, ali ja sam došao iz potpuno drugog razloga.

4 Odbrana radi, ja sam zapravo jutros od 5 i 15 radio, baveći se nekim
5 veoma teškim finansijskim pitanjima koja... - i rekao sam da su to moje
6 odgovornosti. Nije da mi jednostavno ovde tek tako sedimo, ništa ne radimo.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Pretresno veće ne
8 kaže da Vi dangubite već... Pretresno veće Vam ne kaže da Vi treba da ustajete u
9 četiri ujutru, u osam ili u deset, Pretresno veće Vam kaže da smatra da, na
10 temelju svog iskustva u predmetu i tome šta treba da se uradi, na iskustvu
11 sudija u ovom Veću, šta je potrebno za pripremu. Dakle, mi na temelju toga
12 donosimo odluku šta je pravično i dodeljujemo Odbrani vreme koje smatramo da je
13 pravično. Sama činjenica, a čini se da se to sve više svodi na to, dakle sama
14 činjenica da Vi smatrate da nemate dovoljno vremena, a da Pretresno veće smatra
15 da je dat vremenski rok razuman, dovoljan - ta sama činjenica kao takva ne može
16 automatski imati za posledicu sugestije Odbrane, a ne naših odgovornosti kao
17 Pretresnog veća, odgovornosti prema instituciji i međunarodnoj zajednici, dakle,
18 rekao bih na prvom mestu naše odgovornosti da gospodin Krajišnik ima pravično
19 suđenje.

20 Ako kažete da ne možete nešto da uradite u okviru dodeljenog vremena

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koje je odredilo Pretresno veće onda morate razmotriti da li da primenite neke
2 druge procedure, da date prioritet stvarima na drugi način. Dakle, to su upravo
3 stvari gde Vam sudija neće reći kako da vodite odbranu. Pretresno veće Vam neće
4 reći da umesto da ste ustali jutros u 5 i 15 da ste trebali da ustanete u 4 i
5 15. Nije na Pretresnom veću da to kaže. Odbrana u okviru vremena koje Vam je
6 odredilo Pretresno veće i koje smatra da je pravično treba da uradi to onako
7 kako ona smatra.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ali mi ne iznosimo neke apsurdne
9 činjenice i kažemo da sama činjenica da smatramo da to nije dovoljno vremena i
10 tako dalje, da to onda znači to i to.

11 Naravno, Vi imate iskustva, ali Vi iznosite procenu, ali ono što Odbrana
12 sada kaže da bi ta procena bila bolja ukoliko bi Pretresno veće dobilo i dalo
13 težinu konkretnim činjenicama koje predočuje Odbrana. Mi smo, na primer, već
14 rekli, imali smo primer kako se može doći do pogrešnog zaključka kada ste Vi
15 pomenuli u Vašoj nedavnoj odluci o samozastupanju u vezi resursa. Da ste nas
16 saslušali, situacija bi bila drugačija, ali Vi Odbrani predočite koji su
17 parametri, koji su Vaši razlozi za zabrinutosti, ali nam ne pružite mogućnost da
18 Vam se obratimo i samim tim postoji velika mogućnost da imamo nepravični ishod.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Mi bismo bili zadovoljni da Vam kažemo zašto mi smatramo da to nije dovoljno
2 vremena. A na Pretresnom veću je da donese odluku. Činjenice su činjenice i gde
3 one mogu bilo da zamene ili poboljšaju Vaše procene onda, uz svo dužno
4 poštovanje, smatram da biste Vi trebali da tražite da Vam se obratimo, a postoje
5 činjenice, a Pretresno veće nije upoznato sa svim činjenicama. Ja nisam znao da
6 ćemo se time baviti danas. Ja sam zapravo očekivao da ću moći da Vam se obratim.
7 Vi ste mi to obećali.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ukoliko ima činjenica
9 koje su jednostavno jednostavne i koje se mogu zapisati, Pretresno veće će ih
10 uzeti u obzir tokom svojih sutrašnjih razmatranja. Ukoliko pak ništa ne dobijemo
11 zato što Vi to konkretno tražite, dakle ukoliko ništa ne dobijemo, deo naših
12 razmatranja će biti da li ćemo Vam pružiti mogućnost da nam predočite nove
13 podatke, nove informacije. Ali mislim da bi bilo bolje i efikasnije da ukoliko
14 biste mogli da napišete celu analizu načina na koji Odbrana raspolaže vremenom i
15 usled čega to vreme nije dovoljno, ako Vi kažete da Pretresno veće nije upoznato
16 sa činjenicom da svo osoblje je, na primer, tri nedelje bilo bolesno zbog gripa
17 i da je to značajno promenilo Vašu situaciju, naravno da bismo želeli da budemo

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 upoznati sa takvim stvarima i jedna kratka poruka bi bila sasvim dovoljna.

2 Vreme je za kraj pretresa. Nastavićemo sa radom sledeće nedelje u
3 ponedeljak u 2 i 15 u sudnici broj 1.

4 ... Sednica završena u 13.47h.

5 Nastavak zakazan za ponedeljak,

6 31.10.2005., u 14.15h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 27.10.2005.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.